



Vlaams
Parlement

stuk **15** (2014-2015) – Nr. 8-G
ingediend op 27 november 2014 (2014-2015)

Ontwerp van decreet

houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2015

Ontwerp van decreet

houdende tweede aanpassing
van de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2014

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn
uitgebracht door mevrouw Sabine Vermeulen en de heer Piet De Bruyn
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts.

Vaste leden:

de heren Piet De Bruyn, Andries Gryffroy, Bart Nevens, Axel Ronse, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele;

de heren Robrecht Bothuyne, Lode Ceyskens, de dames Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;

de dames Gwenny De Vroe, Lydia Peeters;

de heer Rob Beenders, mevrouw Ingrid Lieten;

de heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde.

Plaatsvervangers:

de heer Jelle Engelbosch, mevrouw Sofie Joosen, de heren Jos Lantmeeters, Jan Peumans, de dames Grete Remen, Sabine Vermeulen;

mevrouw Sonja Claes, de heren Jos De Meyer, Bart Dochy, mevrouw Katrien Partyka;

de heren Mathias De Clercq, Willem-Frederik Schiltz;

mevrouw Els Robeyns, de heer Bruno Tobback;

de heer Johan Danen.

Toegevoegde leden:

de heer Stefaan Sintobin.

Stukken in het dossier:

- 15** (2014-2015) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
 - Nr. 2 t.e.m. 7: Amendementen
 - Nr. 8-A t.e.m. F: Verslagen aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
- 19** (2014-2015) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
 - Nr. 2 en 3: Amendementen
- 12-A** (2014) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
- 13** (2014-2015) – Nr. 1: Algemene toelichting
 - Nr. 2: Toelichtingen per programma
- 14** (2014-2015) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- 16** (2014-2015) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof
- 21** (2014-2015) – Nr. 1: Meerjarenraming

INHOUD

I.	Deel Omgeving en Natuur, bevoegdheden van mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw	4
1.	Toelichting door de minister	4
1.1.	Begrotingsaanpassing 2014.....	4
1.2.	Begroting 2015.....	5
2.	Vragen van de leden	7
3.	Antwoorden van de minister	11
4.	Bespreking	13
5.	Amendementen van de sp.a-fractie	18
5.1.	Amendement nr. 14	18
5.2.	Amendement nr. 15	19
5.3.	Stemming	19
6.	Indicatieve stemming	19
II.	Deel Energie, bevoegdheid van mevrouw Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie	20
1.	Toelichting door de minister	20
1.1.	Begrotingsaanpassing 2014.....	20
1.2.	Begroting 2015.....	20
2.	Vragen van de leden	21
3.	Antwoorden van de minister	22
4.	Discussie	22
5.	Indicatieve stemming	24
III.	Deel Dierenwelzijn, bevoegdheid van de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn	24
1.	Toelichting door de minister van de begroting 2015	24
2.	Vragen van de leden	25
3.	Antwoorden van de minister	27
4.	Discussie	27
5.	Indicatieve stemming	28
	Gebruikte afkortingen	29
	Bijlage: Bijkomende informatie verstrekt door minister Joke Schauvliege	31

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn besprak op 12, 18 en 25 november 2014 de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014 (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 19/1) en de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015 (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 15/1).

De tweede begrotingsaanpassing 2014 en de begroting 2015 werden samen geagendeerd met het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015 (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 132/1) waarover afzonderlijk verslag wordt uitgebracht (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 132/12).

I. Deel Omgeving en Natuur, bevoegdheden van mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw

1. Toelichting door de minister

1.1. Begrotingsaanpassing 2014

Minister *Joke Schauvliege* bespreekt eerst de algemene, generieke maatregelen, met een invloed op de begrotingen Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening en daarna de relevante wijzigingen.

De tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2014 houdt rekening met de afspraken in de Vlaamse Regering, onder meer de generieke indexatieafspraken waarbij de gezondheidsindex herzien wordt van 1,4 percent naar 0,6 percent. Daarnaast worden de loonkredieten algemeen verlaagd, de zogenaamde verstrenging van de 'koppennorm' van -6 percent naar -6,5 percent, met als doel het aantal ambtenaren te verminderen. Ook de bijsturing ten gevolge van de weddedrift blijkt in de begroting.

Inkomstenzijde

Aan de inkomstenzijde worden de totale algemene ontvangsten van Leefmilieu in de begrotingsaanpassing 2014 geschat op 28,1 miljoen euro. Het gros daarvan, 27,3 miljoen euro, zijn ontvangsten van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) voor de verkoop van activa aan de nv Aquafin. De toename in de toegewezen ontvangsten is grotendeels te reduceren tot het Fonds Landinrichting en Natuurlijke Rijkdommen, waarbij de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) in 2014 eenmalig overgaat tot de verhoogde terugbetaling van terugvorderbare voorschotten aan het fonds. Dat past in een ruilverkavelingsproject. Die eenmalige ontvangst van 1,4 miljoen euro zal uiteraard ook blijken in de uitgavenzijde.

De eigen ontvangsten van het Minafonds dalen met 7,3 miljoen euro ten gevolge van de gereduceerde inkomsten uit de afvalwaterheffing. Bij recente herzieningen daarvan is er immers voor gekozen om de kosten voor het zuiveren van afvalwater uit eigen waterwinning van grootverbruikers, dat niet op oppervlaktewater geloosd wordt, via een bovengemeentelijke vergoeding aan te laten rekenen door de drinkwatermaatschappijen en niet langer door de VMM.

Uitgavenzijde

Aan de uitgavenzijde neemt het budget toe met ongeveer 12 miljoen euro ten opzichte van het actuele budget 2014. Deze toename is te wijten aan vier beslissingen.

1. De budgetten ter uitvoering van de Vlaamse Interprofessionele Akkoorden (VIA) stijgen eenmalig met ongeveer 2,2 miljoen euro om de verplichtingen ten aanzien van de KMDA na te komen. Die extra middelen worden uit het Minafonds geput.
2. Wat betreft het Vlaams Klimaatfonds wordt er ook rekening gehouden met de instructies van het INR over de gefaseerde ESR-aanrekenbaarheid van de in 2013 ontvangen inkomsten uit de veiling van de nieuwkomersreserve. Ten gevolge daarvan worden de toegestane betalingen in 2014 in de begrotingsaanpassing 2014 ingeschreven, weliswaar geplafonneerd op 7,3 miljoen euro.
3. Daarnaast krijgt de VMM 0,7 miljoen euro extra voor allerlei soft- en hardware-uitgaven, met compensatie vanuit het Minafonds.
4. Zoals gezegd komt de eenmalige uitgave aan het Fonds Landinrichtingen en Natuurlijke Rijkdommen ook in de uitgavenbegroting tot uiting.

De minister vervolgt met de uitgaven van het Minafonds. Het beleidsbudget daalt met 31 miljoen euro. Dat is het gevolg van het eenmalig vrijmaken van ongeveer 2,2 miljoen euro ter uitvoering van de VIA-verplichting ten aanzien van de KMDA. Voorts is het de verwerking van het budgetoverleg met Aquafin met onder meer de vermelde recente herziening inzake het rechtstreeks innen door de drinkwatermaatschappijen van de bovengemeentelijke vergoeding door niet-oppervlaktewaterlozende bedrijven. De werktoelage aan de drinkwatermaatschappijen verlaagt zo in totaal met 27 miljoen euro.

Daarnaast zijn er 5 eenmalige kredietherverdelingen:

- de compensatie van een tijdelijk tekort van 2,9 miljoen euro voor de subsidiëring van de milieu- en natuurverenigingen. Dat tekort is het gevolg van een regeringsbeslissing om een subsidie van 10 miljoen euro aan de gemeenten in het kader van het maatregelenpakket 2013 toe te kennen;
- de compensatie van het tekort van 240.000 euro voor plaatsing van roetfilters op vrachtwagens;
- de compensatie van 1 miljoen euro voor de financiering van de eenmalige bijdrage aan het Adaptatiefonds van de VN;
- het terugzetten van de 2,8 miljoen euro, tijdelijk door het Agentschap Natuur en Bos geprefinancierd, ter uitvoering van de regeringsbeslissing om een dading af te sluiten in de zaak-Deters;
- een compensatie van 1,9 miljoen euro voor de desindexatie van de MINA-index die bij de begrotingsopmaak 2014 was toegekend.

1.2. Begroting 2015

De generieke besparingsmaatregel van 10 percent op de apparaatskredieten, van 2 percent op de loonbudgetten, van gemiddeld 10 percent op de niet-loongebonden subsidies, van 6 percent op de beleidsbudgetten alsook de nulindexatie op de niet-loonkredieten geldt ook voor de beleidskredieten Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening. Ook andere generieke maatregelen op de loonkredieten, de zogenaamde koppennorm, en de kost voor de weddedrift worden in rekening gebracht.

Inkomstenzijde

Het einde van de verkoopoperatie van de VMM-activa aan Aquafin heeft uiteraard een weerslag in de begroting 2015.

De toename in de toegewezen ontvangsten is in hoofdzaak te reduceren tot het Fonds Landinrichting en Natuurlijke Rijkdommen waarbij de VLM in 2015 eenmalig zal overgaan tot verhoogde terugbetaling voor de overdracht van gronden van een ruilverkavelingsproject in Merksplas naar het VLM-patrimonium, goed voor 1,7 miljoen euro. Daarnaast zal de VLM ook de gecumuleerde saldi

voor meerdere afgewerkte ruilverkavelingsprojecten, 0,9 miljoen euro, terugbetalen. Aan uitgavenzijde zal het pendant daarvan terug te vinden zijn van deze eenmalige ontvangsten.

De eigen ontvangsten van het Minafonds dalen met 9 miljoen euro. Het dividend dat het Minafonds zal ontvangen van de Vlaamse Milieuholding (VMH) neemt toe met 1,5 miljoen euro tot 9,6 miljoen euro. Dit dividend uit de participatie van de Vlaamse overheid in NV Aquafin is in 2014 ontvangen door de VMH en zal in 2015 worden uitbetaald. De ontvangsten van de afvalwaterheffing nemen af met circa 9,6 miljoen euro. Deze lagere inkomsten bij de VMM zijn het gevolg van de recente en eerder vermelde herzieningen en worden dus gec recupereerd aan de uitgavenzijde van het Minafonds.

Uitgavenzijde

Aan uitgavenzijde is de afname van het beleidsbudget met circa 3 miljoen euro voornamelijk het gevolg van vier budgetaanpassingen:

- vooreerst is er een vermindering met 12,5 miljoen euro ingevolge de lineaire besparingen, rigoureu s doorgetrokken binnen het beleidsveld LN;
- er is een toename van het budget met 1,4 miljoen euro ingevolge de zesde staats hervorming en het inkantelen van de werkings- en loonbudgetten voor de nieuwe bevoegdheid Dierenwelzijn binnen de budgetten van het Departement LNE;
- voor het Vlaams Klimaatfonds wordt rekening gehouden met de instructies over de ESR-aanrekenbaarheid. Ter uitvoering daarvan worden de vrije beleidsmarge en de toegestane betalingen binnen het Klimaatfonds in 2015 geplafonneerd op bijna 5 miljoen euro ten opzichte van een ingeschreven bedrag van 0 euro bij de begrotingsopmaak 2014;
- ten slotte is er nog de weerspiegeling van de eenmalige extra ontvangsten op het Fonds Landinrichting en Natuurlijke Rijkdommen via het verlenen van extra eenmalige terugvorderbare voorschotten aan de VLM vanuit dit fonds ter waarde van ongeveer 2 miljoen euro.

Hiernaast worden binnen de bevoegdheid Ruimtelijke Ordening op het Grondfonds en op het Rubiconfonds respectievelijk 5 en 2 miljoen euro bespaard.

De beleidskredieten voor het Minafonds stijgen met circa 18 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsopmaak 2014. Dat is het gevolg van het terugdraaien van de eenmalige budgetverhoging met 10 miljoen euro uit 2014 voor de aanleg van gemeentelijke rioleringen en het verwerken van de resultaten van het budgetoverleg met Aquafin op de werkingstoelage aan de drinkwatermaatschappijen:

- de recente herziening van het rechtstreeks aanrekenen door de drinkwatermaatschappijen van de bovengemeentelijke vergoeding van eigen waterwinners die niet op oppervlaktewater lozen, heeft een daling van ongeveer 9 miljoen euro tot gevolg;
- de aanrekening van de werkingstoelage voor 2015 wordt, in tegenstelling tot die voor 2014, volledig in 2015 verrekend, in plaats van verwerkt te worden in een voorschot uitbetaald in het voorafgaande jaar;
- voorts speelt ook het effect van de 48 miljoen euro extra inkomsten die de drinkwatermaatschappijen zelf zullen innen ingevolge de aanpassing van de bovengemeentelijke saneringsbijdrage en -vergoeding.

Ten slotte wordt voor de IHD's bijkomend 5 miljoen euro vrijgemaakt. De regering gaat voluit voor de uitvoering daarvan, alsook voor een flankerend beleid.

2. Vragen van de leden

Tussenkomst van de heer Rob Beenders

De heer *Rob Beenders* vraagt hoe de besparingen doorgerekend worden aan het middenveld en de verenigingen. Gebeurt dat procentueel of na evaluatie?

Tussenkomst van de heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde

De heer *Hermes Sanctorum-Vandevoorde* stelt vast dat in de toelichting bij de ontvangst interne stromen klimaatbeleid (*Parl.St. VI.Parl. 2014-15, nr. 13/2-L, p. 11*) zowel voor 2014 als voor 2015 nul staat, en dit zowel voor de algemene als de toegewezen ontvangsten. Sinds de veiling van de nieuwkomersreserve in 2013 heeft het Vlaams Klimaatfonds dus geen extra middelen gekregen. De minister kan niet blijven argumenteren dat ze wacht op opbrengsten van emissierechten die geblokkeerd staan en waarvan de verdeling afhankelijk is van intra-Belgische afspraken. Kostbare tijd gaat ondertussen verloren. Hij vindt het dan ook ironisch dat de minister net vandaag een houten USB-stick met de wensen van de Kids Climate Conference uitdeelt. Zal ze dan toch middelen uit de algemene begroting aanwenden voor bijkomend klimaatbeleid?

Het Klimaatfonds wordt ook gestijfd door boetes voor het onvoldoende inleveren van emissierechten: werden er boetes opgelegd in 2014 en hoeveel werd geïnd?

Het Klimaatfonds kan gebruikt worden om bedrijven te compenseren voor competitiviteitsverlies, daarvoor werd 55 miljoen euro begroot. De heer *Sanctorum-Vandevoorde* informeert voor welk bedrag die compensatieregeling toegepast werd, naar hij gehoord heeft kreeg nog geen enkel bedrijf daarvoor geld.

De opbrengst van de veiling van de nieuwkomersreserve bracht ongeveer 36 miljoen euro op. Na aftrek van enkele vooraf bepaalde investeringen zoals het afsluiten van de Kyotoverbintenissen 2008-2012 en het opbouwen van een reserve voor de aankoop van emissierechten, blijft er ongeveer 20 miljoen euro over. Volgens het Klimaatsbeleidsplan zou dit integraal gaan naar de maatregelen 2013-2014 om een extra megaton CO₂ ten opzichte van het BEL-scenario te reduceren. Blijft dat voornemen gehandhaafd? Van de 14 prioritaire maatregelen voor 2013-2014, vindt de heer *Sanctorum-Vandevoorde* er maar 7 in beslissingen terug, een halvering van het maatregelenpakket dus. In de eerste reeks zitten de grondige renovatiepremie voor de sociale huisvestingsmaatschappijen en de hogere premie voor spouwmuur-, raam- en dakisolatie, de zogenaamde combipremie. Volgende bijkomende maatregelen werden goedgekeurd in mei 2014: de telemetrie in de GO!-scholen, de energieconsulenten voor de landbouwers, de energieconsulenten voor onroerend erfgoed, de logistieke consulenten, de elektrische laadpalen op parkeerterreinen van het Vlaamse Gewest. Daarenboven vindt de heer *Sanctorum-Vandevoorde* in de begrotingen 2013, 2014, 2015 maar middelen voor 6 van de 7 maatregelen, de energieconsulenten van het onroerend erfgoed ontbreekt. Klopt die bevinding? Welke van de andere interne maatregelen zijn intussen volledig afgewerkt, operationeel, gefinancierd?

Voorts informeert het lid naar de geschatte reductie van de uitgevoerde maatregelen. Consulenten geven advies maar welke reductie dat tot gevolg heeft is moeilijk te vatten. In het Klimaatsbeleidsplan worden die resultaten geraamd, maar zijn ze ook geëvalueerd? Daarnaast vraagt de heer *Sanctorum-Vandevoorde* wat er vanaf 2015 gebeurt met de combipremie en de grondige renovatiepremie voor SHM's. Over die maatregelen, destijds met veel tamtam aangekondigd als hebbende een groot reductiepotentieel, staat niets in de

beleidsnota's van minister Crevits en minister Turtelboom, noch in de begroting. Hoeveel woningen werden gerenoveerd via de combipremie en hoeveel geld is daar in 2014 naartoe gegaan. Gaan er in 2015 al dan niet bijkomende middelen naartoe? Of zijn er nog middelen die kunnen worden aangewend? Hoeveel SHM-woningen werden gerenoveerd? De oorspronkelijke schatting was 1500 woningen waarvan 10 percent met collectieve warmtepomp. In hoeveel scholen werd de telemetrie geïnstalleerd?

De heer Sanctorum-Vandevoorde wil ook weten of er een systeem van monitoring en verificatie komt om de additionele emissiereducties op te volgen en zo tot een goede evaluatie te komen. Werd een rapporteringsformat uitgewerkt waarmee de ontvangende entiteiten jaarlijks moeten rapporteren over vastleggingen, uitgaven, realisaties en bereikte reducties?

Hij begrijpt dus dat er geen bijkomende middelen voor klimaatbeleid in 2015 vrijgemaakt worden. Nochtans bevat het klimaatbeleidsplan nog andere maatregelen. Gebeurt er dus niets meer tot er een akkoord is over de intra-Belgische verdeling die nog jaren kan uitblijven? Wat dan met het dichten van de theoretische kloof van 9 megaton CO₂ waar het Klimaatbeleidsplan het over heeft?

Hoe ver staat het met het nieuwe financieringskader voor periode 2015-2020 dat in het Klimaatbeleidsplan vermeld staat? Hoe zullen projectoproepen worden beoordeeld?

In de federale begroting 2015 staat er een opvallende zin over het Vlaamse gedeelte van de opbrengst van de veiling van de emissierechten, namelijk: "De inkomsten uit de veiling zullen geheel of gedeeltelijk worden toegewezen aan de Leefmilieuadministratie.". Het woord 'gedeeltelijk' roept vragen op. Een deel van de federale opbrengst zou dus naar de algemene middelen kunnen gaan. Wat is het engagement voor Vlaanderen? Gaan ze in 2015 al dan niet integraal naar klimaatbeleid gaan?

De spreker vraagt ook de recentste stand van zaken van de aankoop van emissierechten. In het verleden werd de lijst van de projecten in het kader van de aankoop van emissierechten ter beschikking gesteld. Welk budget is er naar de aankoop van emissierechten gegaan voor de periode 2013-2020?

Bij de toelichting staat dat de subsidies voor roetfilter in 2015 voortgezet wordt, desalniettemin zijn er enkel vereffeningskredieten in de tabel vermeld en geen vastleggingskredieten. Wat is daar de reden van?

Het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek (INBO) stopt zijn strategische onderzoeksactiviteiten, de vrijgekomen middelen zullen ingezet worden voor de IHD's, de programmatorische aanpak van stikstof (PAS) en de databank passende beoordeling. De heer Santorum wil weten wat er vanaf 2015 niet meer zal onderzocht worden, welke projecten stopgezet worden.

Hij ziet twee maten en gewichten in de besparingen. In ongeveer elk artikel wordt verwezen naar de generieke besparingsmaatregelen, maar af en toe niet. Op de kredieten voor de verwerking van dierlijk afval, dierenmeel en slachtafval, meer dan 8 miljoen euro vastleggings- en vereffeningskredieten, wordt bijvoorbeeld niet bespaard. De overheid betaalt de helft en voor de niet-bijdrageplichtigen, allicht vooral de particulieren, betaalt de overheid zelfs alles. Op de uitgaven voor afvalwater bespaart de minister wel 48 miljoen euro, een deel daarvan betaalt de consument via de waterfactuur. Er gaat geen euro meer naar waterzuivering of -afvoer. Ook de subsidies aan de 31 erkende kringloopwinkels dalen met 10 percent. Hoe verantwoordt de minister die verschillen?

Bij de werkingsuitgaven voor het operationele beheer van de watersystemen voor de VMM, staat het Rubiconfonds niet vermeld. Waarom? En hoeveel middelen zitten er nog in het Rubiconfonds?

De regionale landschappen zullen ongetwijfeld ook aan bod komen bij de bespreking van de begroting van minister Homans. Minister Schauvliege verbond zich er ooit toe bij de overheveling van de regionale landschappen en de bosgroepen naar de provincies dat 70 percent van de middelen via het fameuze Provinciefonds zouden meestromen. Nu beslist de regering dat fonds gewoonweg op te doeken, waardoor er helemaal geen middelen meer voor zijn. Dat laat de provinciale besturen met de handen in het haar. Vlaams-Brabant hoest 80 percent van de middelen zelf op terwijl zij daar bovenop ook nog moet besparen. Hoe verklaart de minister die woordbreuk?

Tussenkomst van de heer Wilfried Vandaele

De heer *Wilfried Vandaele* ziet weinig opvallende wijzigingen in de begroting, tenzij de besparingen en de extra middelen voor de IHD's. De middelen voor het integrale waterbeleid dalen tot 119 miljoen euro in 2015 na de verhogingen tot 109 miljoen euro in 2013 en tot 129 miljoen euro in 2014.

In 2014 zijn er twee RUP's goedgekeurd waarvoor de VLM een gebruikerscompensatie van 790.000 euro en een kapitaalschade van 812.000 euro dient te betalen, namelijk de Meikensbossen en het Meerdaalwoud. De hoogte van die bedragen nopen de overheid dringend voort te gaan op de ingeslagen weg naar doorlichten en harmoniseren van de vergoedingen.

De VLM-middelen voor de beheersovereenkomst stijgen van 6,9 miljoen euro naar 10 miljoen euro voor natuurmaatregelen en erosiebestrijding. In het kader van PDPO wordt er 2,9 miljoen euro vrijgemaakt voor de plattelandsprojecten LEADER en Platteland-Plus. Dat was in 2014 slechts 75.000 euro. Zelfs in tijden van besparing is er dus blijkbaar wel meer geld voor bepaalde aspecten.

Een deel van de extra middelen (5 miljoen euro) voor de IHD's is bestemd voor flankerend beleid, hij hoopt dat er ook middelen gaan naar het bereiken van de doelstellingen zelf. Geeft de begroting Landbouw daar ook geld aan? Zijn er middelen vrijgehouden voor PAS?

Voorts informeert hij hoeveel er gaat naar de soortenbeschermingsprogramma's. De eerste programma's worden ondertussen uitgevoerd, bijvoorbeeld het soortenbeschermingsprogramma 'Haven van Antwerpen'.

Daarnaast wil de heer Vandaele van de minister vernemen of de begroting middelen vrijmaakt voor het onderdeel natuurinrichting van het rivierherstelproject Leie.

Het onderdeel Ruimtelijke Ordening kreeg niet veel aandacht. Het zijn ook doorgaans beperkte budgetten. Nochtans baren de fondsen hem zorgen. Het Rubiconfonds, ingesteld na de overstromingen van 2002, is opgericht in het begrotingsdecreet van 27 juni 2003. Volgens dat decreet komen de structurele middelen van dat fonds vooral uit de opbrengsten van de planbatenheffing, die dus pas geïnd worden als de RUP's aangesneden worden. Bij gebrek aan inkomsten uit planbaten werd in 2007, 2008 en 2009 een dotatie van telkens 2,5 miljoen uit de algemene middelen in het fonds gestort. Dat was nodig voor werken, ook infrastructuurwerken, om het overstromingsgevaar in te dijken. In het fonds zit nu nog 2 miljoen euro. Het eindrapport van de resolutie Wateroverlast bewijst dat er nog wel wat ingrepen nodig zijn, ook op het vlak van ruimte voor water en de signaalgebieden (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 171/1). Het

fonds heeft dus middelen nodig, maar er komen er geen bij. Nochtans heeft de vorige regering op 20 juni 2014 beslist dat gemeenten ook uit het fonds kunnen putten als zij planschade moeten betalen ten gevolge van RUP's in signaalgebieden. Een goede beslissing, aldus de spreker. Hij vraagt de minister hoe het fonds aan voldoende middelen zal komen.

Een algemene bedenking bij fondsen is dat ESR bepaalt dat er jaarlijks niet meer mag uitgegeven worden dan wat er dat jaar in het fonds gestort wordt. Dat hypothekeert uiteraard het doel van het fonds, bedoeld als buffer voor latere aanwending. Voor het Planbatenfonds geldt die opmerking ook, maar daar valt wel meer over te zeggen, onder meer dat planbaten en planschade dicht bij elkaar moeten komen. Een ander voorbeeld is het Herstelfonds, dat, in tegenstelling tot het Rubiconfonds, wel stevig gestijfd is met ongeveer 20 miljoen euro. Dat fonds put ontvangsten uit de handhaving van Erfgoed, Wonen en Ruimtelijke Ordening. Hoe verloopt het beheer van de middelen? Houdt enkel de leidend ambtenaar of ook de minister daar toezicht op? Zal Vlaanderen zich bij de ESR-regeling neerleggen of er op een creatieve manier voor zorgen dat de fondsen kunnen blijven werken? Als voorbeelden van een creatieve oplossing, suggereert de heer Vandaele een doorstorting naar de begroting Ruimtelijke Ordening, Leefmilieu, of zelfs het Rubiconfonds.

Tussenkoms van mevrouw Ingrid Lieten

Ook mevrouw *Ingrid Lieten* beseft dat zonder ontvangsten er geen klimaatbeleid kan worden gevoerd. Hoe ziet de minister dat?

Op het vlak van flankerend economisch beleid zou het Hermesfonds bedrijven stimuleren om hun energieverbruik te doen dalen. Ook daar is nog niets ingeschreven. Hoe denkt de minister dat uit te voeren?

De middelen voor de beleidsvoorbereiding, -onderbouwing en -uitvoering van Leefmilieu en Natuur dalen. Is dat een toepassing van de kaasschaafmethode, of is de daling gebaseerd op een evaluatie van projecten of bepaalde criteria? Heeft de minister overwogen dat voor bepaalde organisaties deze besparingen bovenop andere besparingen komen? Zullen de promotoren de tijd krijgen zich daaraan aan te passen? Zullen zinvolle initiatieven door de besparingen sneuvelen? Ook voor het internationaal milieu- en natuurbeleid en voor het biodiversiteitsbeleid verminderen de projectsubsidies. Is dat de kaasschaaf, gegrond op een evaluatie of gebaseerd op criteria?

Voorts wil ook zij weten of het project over de roetfilters een stille dood zal sterven nu er alleen maar vereffeningskredieten voor zijn.

Ze informeert daarnaast op basis van welke aannames de algemene middelen voor het integrale waterbeleid met 10 miljoen euro verminderd worden. Ook de gemeentelijke rioleringen en de kleinschalige waterzuiveringsinstallaties krijgen 10 miljoen euro minder. Dat geeft mevrouw Lieten het gevoel dat de overheid de goede bedoelingen van de burger niet langer zal steunen. Hij moet zijn plan maar trekken. Tenzij het de bedoeling van de ministers is dat de gemeenten die financiering overnemen. Alweer denkt ze dat de kost dan op de gezinnen wordt afgewenteld.

Tussenkoms van de heer Lode Ceysens

Voor de heer *Lode Ceysens* is Ruimtelijke Ordening een belangrijk beleidsdomein dat een groot verschil kan maken met weinig middelen. Hij informeert waarom de ontvangsten van het Vernieuwingsfonds 3 miljoen hoger geraamd worden dan oorspronkelijk. De heffing op de leegstaande bedrijfsruimtes is

natuurlijk een belangrijk instrument om zelfs economische sectoren aan te manen tot zuinig ruimtegebruik, maar dat verklaart die aanzienlijke stijging niet.

Bij het begrotingsartikel Lonen stelt de heer Ceyskens een transfert vast van de Raad voor Vergunningenbetwisting naar het Vlaams Bestuursrechtcollege en dus naar de begroting Bestuurszaken. Hij hoopt dat die overdracht het bestuursrecht in Vlaanderen ten goede zal komen.

Vorming over het BRV acht de spreker uiterst belangrijk. Hij pleit ervoor het juiste gewicht te hechten aan de interne visievorming en niet alleen eindeloos van studieopdrachten allerhande te gunnen. Hij vraagt de minister dan ook hoe de kredieten hiervoor precies aangewend zullen worden. Dezelfde vraag heeft de heer Ceyskens bij de werking en toelagen bij de effectieve uitvoering van het RSV en het BRV.

Hij vraagt tot slot of hij het juist begrepen heeft dat de N-VA bedrijven die beperkt worden door de IHD's wil compenseren met landbouwmiddelen.

Tussenkomst van mevrouw Tinne Rombouts

Mevrouw *Tinne Rombouts*, voorzitter, weet dat het Vlaamse niveau en de lokale besturen nog een hele kluit hebben aan rioleringswerken. Daarvoor moeten uiteraard middelen zijn. Vooreerst wordt de bovengemeentelijke saneringsbijdrage verhoogd, alsook de werkingstoelagen, deels door eigen middelen van de drinkwatermaatschappijen en door 24 miljoen euro extra van de Vlaamse begroting. Kloppen die bevindingen?

Heel wat provincies hebben het waterloopbeheer overgenomen. Ze hoopt dat de minister erop toeziet dat ze die taak goed kunnen blijven uitvoeren en dat de middelen daarvoor niet verminderen.

Ook voor de IHD's, volgens de voorzitter één van de grootste uitdagingen, moeten er voldoende middelen zijn. Ze is dan ook blij dat er zowel in de begrotingsaanpassing 2014 als in de begroting 2015 middelen voor vrijgemaakt worden. Kan de minister illustreren hoe de middelen van de begrotingswijziging in 2014 besteed worden aan flankerend IHD-beleid, studiewerk of concrete maatregelen? In 2015 is er 5 miljoen euro vrijgemaakt voor flankerende maatregelen. Een rode of oranje brief heeft een grote impact op het landbouwbedrijf. Voor een goede bedrijfsplanning is het nodig dat landbouwers duidelijk weten hoe er aan oplossingen gewerkt wordt. Kan de minister een beeld geven van de totale kosten maar ook meer duidelijkheid over de beleidsplannen? Ze vraagt voldoende alertheid om zo nodig bij te sturen.

3. Antwoorden van de minister

Minister *Joke Schauvliege* zegt dat de werkingsmiddelen van de verenigingen met 10 procent dalen, de zogenaamde generieke besparing op de niet-loongebonden subsidies. Af en toe is daarvan afgeweken: als de besparing onuitvoerbaar was, niet kon wegens cao's of vaste afspraken in internationaal verband.

Hoeveel het Klimaatfonds zal bevatten, hangt af van de intra-Belgische verdeling. Ook het nieuwe financieringsmodel hangt af van de daar gemaakte afspraken. In 2015 kan er alvast 4,5 miljoen euro van het fonds uitgegeven worden. De inkomsten van boetes bedragen tot nog toe 1,5 miljoen euro.

Over de verdeling van de middelen van de verkoop van de uitstootrechten is er een duidelijke afspraak. De Vlaamse middelen komen terecht in het Klimaatfonds.

De maatregel in het kader van de carbon leakage wordt vanuit het Hermesfonds gefinancierd, en staat dus niet in het Klimaatfonds.

De veiling van de nieuwkomersreserve heeft inderdaad 36 miljoen euro opgeleverd. Aan elke minister zijn voorstellen alsook de tegenoverstaande reductie van broeikasgassen gevraagd. Dat staat uitgewerkt in het Klimaatbeleidsplan. De maatregelen die op de meest kostenefficiënte manier broeikasgassen reduceren, worden eerst uitgevoerd. De eerste reeks is ondertussen uitgevoerd, een tweede reeks zit in de pijplijn. Het blijft dus niet bij de 7 maatregelen, ook de andere worden uitgevoerd.

De middelen van het Klimaatfonds gaan naar de vakminister. De premies voor de grondige renovatie van de sociale woningen zijn aldus uitgekeerd aan de VMSW. De minister moet de laatste stand van zaken ook aan minister Homans vragen.

De minister stelt dat het budget van de isolatie- en combipremie naar de netbeheerders is gegaan. 3,7 miljoen euro is zo doorgestort naar de netbeheerders. Er is daar dus nog een marge. Ze stelt dat de bedragen over de aanwending niet in de begroting kunnen worden teruggevonden. Alleen de netbeheerders kunnen die vraag beantwoorden. Ze zal dit opvragen.

Nieuwe reductiecijfers dan de ramingen in het Klimaatbeleidsplan moeten ook bij de vakministers gevraagd worden, voor Wonen bij minister Homans, voor Onderwijs bij minister Crevits. Minister Schauvliege is bereid hen de vraag te stellen, maar de parlementsleden kunnen dat ook rechtstreeks. Daarnaast zal ze ook een overzicht bezorgen van de projecten voor de aankoop van emissierechten (zie bijlage voor het antwoord van de minister).

Voor roetfilters zijn er enkel vereffeningskredieten omdat er nog geld over is voor die projecten.

INBO zal inderdaad keuzes moeten maken, conform afspraken in de Vlaamse Regering over IHD en PAS. De minister zal het parlement de lijst met stopgezette projecten bezorgen (zie bijlage voor het antwoord van de minister).

Dat OVAM de factuur van Rendac financiert en in andere gevallen de vervuiler betaalt, is omdat in het ene geval de producent, in het andere geval de consument vervuult. De minister wijst ook specifiek op de risico's voor de volksgezondheid.

De minister stelt dat ook het Rubiconfonds beschikt over een groot overgedragen saldo.

De ESR-aanrekenbaarheid zorgt inderdaad voor problemen, maar dan wel voor alle fondsen, ook het Boscompensatiefonds bijvoorbeeld. Ze wil zoeken naar creatieve oplossingen, zoals ook minister Muyters al vijf jaar doet, maar vooralsnog zijn die er niet.

De afspraken over de regionale landschappen zijn wel degelijk uitgevoerd. De 3,2 miljoen euro is overgeheveld van de begroting Leefmilieu naar het Provinciefonds. Ondertussen zijn er andere afspraken over het Provinciefonds waardoor die middelen toch wegvallen, wat de minister betreurt. De meeste provincies hebben ondertussen een oplossing gevonden en zullen de regionale landschappen verder financieren. Ze veronderstelt dat de parlementsleden niet suggereren dat ze de middelen nogmaals overmaakt aan de provincies.

Wat het integrale waterbeleid betreft, handhaaft de minister de budgetten voor de lokale rioleringswerken. Eenmalig werden de middelen in 2014 met 10 miljoen

euro verhoogd, die middelen zijn er uiteraard niet meer in 2015. Ze spreekt dus met klem tegen dat het lokale waterbeleid afgebouwd wordt.

Wat de beheersovereenkomsten betreft, acht ze het niet correct dat de heer Vandaele suggereert dat de generieke besparingen selectief toegepast zijn. Het is wel zo dat de vijfjaarlijkse piek nu wat meer gespreid wordt over de vijf jaar dat een overeenkomst loopt.

De Vlaamse Regering heeft expliciet gekozen voor extra middelen om de IHD's te halen. Die middelen gaan voor de helft naar flankerend beleid, voor de helft naar uitvoering. Als elk bedrijf dat een waarschuwing krijgt voor zijn stikstofuitstoot op omliggende beschermde zones, onmiddellijk een vergoeding wil, volstaan de budgetten niet. Om die redenen komen er overgangsmaatregelen, onder andere de verlenging van de vergunning. Daarenboven zullen bedrijven individueel begeleid worden (door de VLM) in het kader van de programmatorische aanpak van stikstof. Het flankerende beleid, waarvoor de vorige Vlaamse Regering een financieringskader bepaalde, zal worden uitgevoerd.

De middelen voor de soortenbeschermingsprogramma's worden beheerd door het Agentschap Natuur en Bos. Ze denkt niet dat er een specifieke begrotingspost voor is.

Het rivierherstelproject Leie wordt deels door het ANB gefinancierd, de aankoop van de gronden wordt door de VLM betaald. Die middelen zitten in de reguliere werking en zijn niet geoormerkt. Ze zal desalniettemin navragen of er nog specifieke middelen voor zijn.

Op de onderdelen van slagkrachtige overheid is de generieke besparing consequent toegepast. Voor de bevoegdheden die overkomen ten gevolge van de zesde staatshervorming, zullen de middelen uiteraard gaandeweg aangepast worden. Daarnaast wordt ook de endogene groei in rekening gebracht.

De leegstandheffing is een raming van de administratie, waarop die gebaseerd is zal de minister navragen (zie bijlage voor het antwoord van de minister).

Van de andere opmerkingen van de heer Ceysens neemt de minister akte. De budgetten voor visievorming worden ook getroffen door de algemene generieke besparing. Het BRV per gebied concretiseren valt voor de minister onder visievorming.

De algemene middelen voor de bovengemeentelijke saneringsbijdrage, bijgepast uit het Minafonds, dalen met 48 miljoen euro van de oorspronkelijk 196 miljoen euro. Als lokale besturen daarvoor kiezen, kunnen ze voor de gemeentelijke saneringsbijdrage 1,4 maal het bedrag van de bovengemeentelijke saneringsbijdrage aanrekenen. Ze mogen die middelen gebruiken voor investeringen in rioleringen en waterzuivering.

4. Bespreking

Regionale landschappen

Mevrouw *Ingrid Lieten* ziet twee botsende belangen inzake natuur en leefmilieu waar ze de minister, een loyaal lid van de regering met veel bevoegdheden, wil in steunen. Het eerste gaat over de regionale landschappen. Vormelijk is het antwoord van de minister juist, maar het is niet correct dat de provincies, aan wie middelen beloofd waren door de vorige regering, waar de minister deel van uitmaakte, door het wegvallen van het Provinciefonds geen geld meer krijgen voor een bijkomende taak. De provincies hebben inderdaad de schade trachten te

beperken, maar naast het schrappen van het fonds, krijgen ze volgend jaar ook geen inkomsten uit de intercommunales, vaak ettelijke miljoenen, omdat ze geen deel meer mogen uitmaken van intercommunales. Daarenboven mogen ze zelf geen belastingen meer innen en worden ze afhankelijk van een dotatie van de Vlaamse Regering. Ze vreest dat de provincies, die nu met kunst- en vliegwerk de regionale landschappen beheren, dat niet zullen kunnen volhouden als minister Homans haar andere intenties uitvoert. Ze vraagt minister Schauvliege dan ook met aandrang minister Homans respect te vragen voor de verbintenissen die zij en de vorige Vlaamse Regering aangingen om de financiering van de regionale landschappen veilig te stellen.

De heer *Wilfried Vandaele* stelt dat de regionale landschappen de N-VA na aan het hart liggen. Zowel een deel van de ANB-middelen als alle onroerend-erfgoedmiddelen daarvoor zijn in het Provinciefonds gestort. Hij heeft echter begrepen dat de middelen wel degelijk aan de provincies worden overgemaakt maar dat ze niet geormerkt zijn. Het is aan de provincies de middelen te gebruiken waarvoor ze bedoeld zijn.

De heer *Hermes Sanctorum-Vandevoorde* stelt dat hij het volledig eens is met de opmerkingen van mevrouw Lieten over de regionale landschappen. De begroting Leefmilieu zal allicht wel de middelen voor de regionale landschappen in het Provinciefonds gestort hebben, maar de provincies moeten de middelen nu zelf ophoesten, niet één jaar, maar ook de komende jaren. Hoe kan de minister nu beweren dat ze haar verbintenis nagekomen is?

Minister *Joke Schauvliege* zegt dat de jaarlijkse subsidie van 3,2 miljoen euro voor de regionale landschappen uit de begroting Leefmilieu geschrapt is en aan het Provinciefonds overgedragen is. Het klopt dat die middelen niet geormerkt zijn, maar dat is op expliciete vraag van de provincies zelf. De Vlaamse Regering heeft nu beslist dat de middelen van het Provinciefonds niet meer zo rechtstreeks aan de provincies toekomen. Dat geldt ook voor nog wel wat andere middelen, bijvoorbeeld voor onroerend erfgoed. De provincies hebben evenwel schitterend werk geleverd en een oplossing voor de regionale landschappen gevonden.

Mevrouw *Ingrid Lieten* beaamt dat Vlaanderen vorig jaar, correct, de middelen voor de regionale landschappen aan het Provinciefonds heeft doorgestort, met de bedoeling dat de provincies jaarlijks over de 3,2 miljoen konden beschikken. Door het fonds te schrappen, valt die jaarlijkse pot weg voor de provincies. Vlaanderen heeft de middelen teruggenomen. Ze vallen nu onder de algemene middelen, de bevoegdheid van minister Turtelboom. Zij zal minister Schauvliege steunen als ze die middelen terecht terugvraagt om de regionale landschappen te financieren. Dat is niet meer dan een uitvoering van de overeenkomst van de interne staatshervorming. Ze zal de minister helpen door daartoe een amendement op de begroting in te dienen.

Instandhoudingsdoelstellingen

Mevrouw *Ingrid Lieten* ziet een tweede potentiële conflict over de IHD's dat met het vorige vergelijkbaar is. Ze vraagt de minister bij de minister van Landbouw, haar alter ego, aan te dringen om meer bij te dragen aan het flankerend beleid. Landbouwbedrijven moeten inderdaad begeleid en gestimuleerd worden, maar dit is niet onverwacht, het zat er al jaren aan te komen. Het jammere is dat als de minister van Landbouw de flankerende maatregelen op de minister van Leefmilieu afwentelt, er gewoon alweer minder middelen zijn om te investeren in natuur. In beide gevallen worden de natuurverenigingen die fantastisch werk leveren, geraakt in hun financiering. Mevrouw Lieten vreest dat op deze manier het natuurbeleid gereduceerd wordt tot wat Europa voorschrijft, de Naturagebie-

den, en dat er weinig geld overblijft voor kleinschalige projecten, voor natuur dicht bij de mensen, in steden, speel- en wandelbossen.

De heer *Lode Ceyskens* wijst mevrouw Lieten erop dat de kwestie waarin zij de minister schizofrenie wil aanpraten, niet verschillend is van deze waarbij bijvoorbeeld een landbouwbedrijf dat onteigend wordt voor de aanleg van een weg een vergoeding ontvangt.

De heer *Wilfried Vandaele* is blij dat de helft van de middelen voor de IHD's naar maatregelen, de andere helft naar flankerend beleid gaat. Hij wil gewoon niet dat die middelen gebruikt worden om maatregelen die bijvoorbeeld al inkomenssubsidies krijgen onder de randvoorwaarden van de eerste pijler, een tweede keer te subsidiëren. Wie een tandje bijsteekt, moet van de overheid uiteraard wel extra steun krijgen.

De heer *Lode Ceyskens* wil helemaal niet dat er twee keer langs de kassa gepasseerd wordt. Hij herinnert de heer Vandaele aan wat er precies afgesproken is. Bedrijven met een stikstofcontaminatie van meer dan 50 percent kunnen voortaan geen vergunning meer krijgen. Ook lokale mandatarissen van N-VA vragen daar een serieuze vergoeding voor. Ook dat valt onder de IHD's.

De heer *Wilfried Vandaele* ontkent dat hij pleitte tegen vergoeding voor die bedrijven. Volgens hem haalt de heer Ceyskens IHD en PAS door elkaar.

Mevrouw *Tinne Rombouts* vermoedt dat de discussie is dat sommigen voor flankerende maatregelen liever andere middelen ingezet zouden zien, opdat de natuurrealisaties maximaal zouden zijn. Anderzijds zijn flankerende maatregelen in het kader van de IHD's voor haar ook natuurrealisaties. Als dat niet het geval is, waarom dan de investeringen doen?

Minister *Joke Schauvliege* zegt dat de vorige Vlaamse Regering in april beslissingen genomen heeft inzake de IHD's. Die afspraken worden uitgevoerd. Of de maatregelen nu onder Landbouw of Leefmilieu vallen, valt inderdaad te bediscuteren. De Vlaamse Regering heeft er voldoende algemene middelen voor vrijgemaakt, wat een duidelijk signaal is dat ze haar verantwoordelijkheid zal blijven nemen. Niet alleen de landbouwsector zal invloed ondervinden van de IHD's, heel wat stikstofdepositie komt van het verkeer, de mobiliteitssector. Om alles in perspectief te plaatsen en oplossingen te zoeken is er net de werkgroep PAS.

Mevrouw *Ingrid Lieten* beaamt dat in de vorige regeerperiode een kader voor de IHD's is bepaald. Zij stond toen, in discussies met de minister van Landbouw, aan de kant van minister Schauvliege. Er zijn toen geen afspraken gemaakt over de financiering, maar ook toen was ze ervan overtuigd dat in geen geval natuur twee keer moet betalen om natuur te herstellen. Het gaat hier om bedrijven die de voorbije jaren de wettelijke en vergunningsverplichtingen niet nagekomen zijn en zo de natuur beschadigd hebben. Ze moeten die schade herstellen en worden daarvoor zelfs vergoed. Dat is een sectoraal probleem waarvoor de minister van Landbouw een extra bijdrage moet leveren.

Mevrouw *Tinne Rombouts*, voorzitter, nodigt mevrouw Lieten uit om ook de vergaderingen over de IHD's bij te wonen. Het niet-naleven van vergunningen heeft daar niets mee te maken. Het is niet omdat bedrijven een rode of oranje brief krijgen, dat ze niet voldaan hebben aan de vergunningsvoorwaarden.

De heer *Lode Ceyskens* begrijpt nu dat mevrouw Lieten zich baseert op foute informatie, wat hem geruststelt. Hij stelt voor dat ze het dossier nogmaals bestudeert vooraleer er opnieuw van gedachten over te wisselen.

Klimaatfonds

De heer *Hermes Santorum-Vandevoorde* vindt dat de minister zich er aangaande het Klimaatfonds nogal gemakkelijk vanaf maakt. Ze gaat immers voorbij aan de verbintenis in het Klimaatbeleidsplan dat 20 miljoen euro, het restant van de 36 miljoen euro uit de veiling van de nieuwkomersreserves, integraal ingezet wordt voor het beleid in 2013 en 2014. Het klopt dat er ongeveer 5 miljoen euro in de VRK's staat, maar dat is bijlange niet wat vooraf aangekondigd werd. Aangezien er geen bijkomende inkomsten zijn, zal de 20 miljoen euro verder gespreid worden over 2015, en bij uitblijven van een intra-Belgisch akkoord misschien zelfs 2016. Zonder geld is een klimaatbeleid onmogelijk.

Minister *Joke Schauvliege* zegt dat Vlaanderen de 20 miljoen euro van het Klimaatfonds niet zomaar mag uitgeven. Net als bij het Rubiconfonds mag enkel uitgegeven worden wat dat jaar binnenkomt. Dat geldt trouwens ook voor het Boscompensatiefonds en alle andere fondsen die gestijfd worden met begrotingsmiddelen. Dat neemt niet weg dat Vlaanderen het Klimaatbeleidsplan uitvoert, dat bewijzen de uitgevoerde en geplande maatregelen.

De heer *Hermes Sanctorum-Vandevoorde* stelt dat in het Klimaatbeleidsplan stond dat 20 miljoen euro, in 2013 gegenereerd, in 2013 en 2014 besteed zou worden aan beleidsmaatregelen voor klimaat. Zijn opmerking heeft dus niets te maken met de ESR-aanrekenbaarheid. De regering is haar belofte om 20 miljoen euro te besteden in 2013 en 2014 niet nagekomen.

Minister *Joke Schauvliege* herhaalt dat Europa eist dat een fonds enkel uitgeeft wat het dat jaar aan verkochte rechten kan inleveren. De verbintenissen zijn wel degelijk nageleefd: in de periode 2013-2014 is er 18 miljoen euro uit het Klimaatfonds uitgegeven. Het Klimaatbeleidsplan zal ook verder uitgevoerd worden. Om de theoretische kloof van 9 megaton CO₂ te dichten, zoekt de minister nog naar bijkomende maatregelen om in het plan op te nemen.

De heer *Hermes Santorum-Vandevoorde* begrijpt de ESR-regels. De inkomsten van 2013 zijn beperkt aanrekenbaar voor de komende jaren. Het Klimaatbeleidsplan stelt: "...hiervan is na de aankoop van emissierechten voor het dichten van de reductiekloof in de periode 2008-2012 en het aanleggen van een buffer voor de periode 2013-2020 nog 20 miljoen euro beschikbaar. Dit bedrag zal integraal ingezet worden voor de financiering van een eerste set prioritaire en kosteneffectieve interne maatregelen op korte termijn (2013-2014)". In het Klimaatbeleidsplan is ook een afweging gemaakt welke maatregelen prioritair zijn. Het is bijna eind 2014 en niet alle maatregelen zijn uitgevoerd, ze zijn zelfs nog niet allemaal opgestart. Dat is toch een probleem! De minister komt het engagement beschreven in het Klimaatbeleidsplan om de prioritaire maatregelen uit te voeren in 2014 dus niet na.

Minister *Joke Schauvliege* stelt dat ze wel degelijk uitvoert wat in het plan staat. De maatregelen die het meeste bijdragen tot minder broeikasgassen, zijn het eerst genomen. Als de budgetten er nog niet zijn, of als ze nog niet uitvoerensklaar zijn, zullen ze later uitgevoerd worden, wat de minister logisch lijkt.

Mevrouw *Tinne Rombouts*, voorzitter, vindt dat de minister afdoende geantwoord heeft. De maatregelen waarvoor er middelen zijn, worden uitgevoerd en het is niet zo dat alle maatregelen met dat budget moesten betaald worden. Er staat duidelijk 'kunnen'.

De heer *Hermes Sanctorum-Vandevoorde* verwijst naar de tabel met de geselecteerde klimaatfondsmaatregelen. De lijst van de kosteneffectieve maatregelen op korte termijn zijn niet allemaal gerealiseerd, dus het Klimaatbe-

leidsplan is niet nageleefd. Hij betwist dat er 'kunnen' staat. Het is niet meer dan een poging om te verbloemen dat verbintenissen niet nageleefd worden.

De commissie beoordeelt enkel of de middelen correct besteed zijn, aldus de voorzitter *Tinne Rombouts*. De minister maakte duidelijk dat de andere maatregelen als er middelen zijn, of als ze technisch rijp zijn, ook zullen uitgevoerd worden. Dat moet volstaan qua antwoord. Als de heer Sanctorum-Vandevoorde over andere elementen beschikt, staat het hem vrij daar later op terug te komen.

Hermesfonds

De heer *Hermes Sanctorum-Vandevoorde* vraagt of er al een storting gebeurde tot financiële compensatie van bedrijven in het kader van de carbon leakage, hetgeen via het Hermesfonds zou lopen. Bij de tweede begrotingsaanpassing 2014 staat er voor de vereffeningskredieten een 7 miljoen euro ingeschreven (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 15/1, p. 309). Hij vraagt de minister te bevestigen dat er daarvoor in 2015 geen geld wordt vrijgemaakt.

Minister *Joke Schauvliege*, deelt hierop mee dat er in het kader van de carbon leakage niets betaald is vanuit het Klimaatfonds (zie ook bijlage voor het antwoord van de minister).

Dierlijk afval

De heer *Hermes Sanctorum-Vandevoorde* stelt dat de redenering over dierlijk afval waarbij de overheid de producenten wel zou moeten vergoeden en de consumenten niet, bevreemdt. Dat de vervuiler betaalt, is toch een basisprincipe dat zeker voor de producenten geldt. Het systeem voor dierlijk afval bestaat al vele jaren, het is uiterst merkwaardig dat daarop niet bespaard wordt. Daarenboven is het een niet-groene maatregel, die dan ook nog eens gefinancierd wordt uit het Minafonds. Helemaal absurd, het Minafonds is net bedoeld om milieubeleid te financieren.

Minister *Joke Schauvliege* heeft een andere visie inzake Rendac. Ze wijst de heer Sanctorum-Vandevoorde erop dat Wallonië zelfs 70 percent van de uitgaven van bijdrageplichtigen financiert. Het is nodig om redenen van volksgezondheid daar een collectieve oplossing voor te zoeken.

Rubiconfonds

De heer *Hermes Sanctorum-Vandevoorde* vraagt meer uitleg bij de discussie van de minister en de heer Vandaele over het Rubiconfonds. Dat fonds krijgt er dit jaar geen geld bij, maar wel ontvangsten uit de planbaten die volgens de toelichting gevat zijn door de besparingsoperatie. Ook daar vraagt de heer Sanctorum-Vandevoorde meer uitleg bij. Voorts wil hij weten waarom dat fonds precies geen investeringen voor integraal waterbeleid, waar het tenslotte voor bedoeld is, kan financieren.

De heer *Wilfried Vandaele* herhaalt dat ongeveer 2 miljoen euro niet in het Rubiconfonds gestort wordt, maar afgeleid wordt naar de algemene middelen. De middelen in het fonds zitten geblokkeerd omdat volgens ESR niet kan uitgegeven worden wat dat jaar niet binnengekomen is. Het kan met andere woorden niet als buffer gebruikt worden. De vorige Vlaamse Regering besliste nog dat gemeenten ook uit het Rubiconfonds mochten putten voor planschade ten gevolge van RUP's in signaalgebieden. De begrotingspost daarvoor is echter verdwenen.

De heer *Hermes Sanctorum-Vandevoorde* begrijpt dat al het geld van het Rubiconfonds naar de algemene middelen is overgeheveld.

Minister *Joke Schauvliege* zal nagaan waarom de begrotingspost die lokale besturen het mogelijk maakt te putten uit het Rubiconfonds weggevallen is. Het is niet zo dat de post opzettelijk geschrapt is. Als de lokale besturen erop beroep doen, zal de regering daarmee rekening houden bij de begrotingsaanpassing. De regeringsbeslissing zal dus sowieso uitgevoerd worden. De minister zal aan de heer Sanctorum-Vandevoorde een volledig overzicht van de voorbije jaren van het Rubiconfonds bezorgen (zie bijlage voor het antwoord van de minister).

Roetfilters

Dat er nog voldoende middelen voor roetfilters zijn, noopt de heer *Hermes Sanctorum-Vandevoorde* tot de veronderstelling dat er nauwelijks roetfilters geïnstalleerd worden. Hij vraagt hoeveel er in 2014 geïnstalleerd werden, alsook een verklaring voor het beperkte succes.

Minister *Joke Schauvliege* zal het overzicht van de gesubsidieerde roetfilters aan het parlement bezorgen (zie bijlage voor het antwoord van de minister).

De isolatie en de combipremie

Wat de isolatie en de combipremie betreft, stelt de heer *Hermes Sanctorum-Vandevoorde* nog dat hij nergens in de begroting kan zien welk bedrag aan de sociale huisvesting, aan VMSW, werd doorgestort en welk bedrag aan de netbeheerders voor de combipremie werd gestort.

Mevrouw *Valerie Taeldeman* zegt dat de heer Sanctorum-Vandevoorde de gegevens over de renovatiepremies van de sociale huisvestingsmaatschappijen kan terugvinden in hun jaarlijkse uitvoeringsprogramma. De VMSW houdt in detail bij welke sociale woningen energetische renovatie nodig hebben. De laatste van die patrimoniumenquêtes dateert van 2012. In 2015 wordt een actualisatie verwacht. Meer dan de helft van de woningen hebben energetische renovatie nodig. Die middelen uit het Vlaams Klimaatfonds worden dan ook volledig besteed aan renovatie.

5. Amendementen van de sp.a-fractie

5.1. Amendement nr. 14

Mevrouw *Ingrid Lieten* stelt dat amendement nr. 14 (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 15/5) gaat over de rioleringen. Er zijn daar in de afgelopen 20 à 30 jaar al heel wat middelen in geïnvesteerd. De gebieden die nu overblijven zijn dikwijls afgelegen gebieden die veel zullen kosten om aan te sluiten op het rioleringsstelsel. De laatste jaren is daar met kleinschalige projecten veel vooruitgang in geboekt. In de daarvoor beschikbare middelen gebeurt nu een ernstige kaalslag. Ze stelt voor om daar opnieuw 10 miljoen euro voor in te schrijven. Het is rechtvaardig en eerlijk. Iedereen draagt bij via de saneringsbijdrage. Het is dan vanzelfsprekend dat alle mensen, ongeacht hun woonplaats, hun afvalwater, zonder nadelige effecten voor de omgeving, kunnen lozen.

De nodige inkomsten ter compensatie voor de meeruitgaven als gevolg van de amendementen worden door de heer John Crombez toegelicht in de commissie voor Financiën en Begroting via amendering van de middelenbegroting.

De heer *Wilfried Vandaele* hecht veel belang aan de regionale landschappen. De regionale landschappen en de middelen hiervoor zijn destijds met instemming

van de provincies naar hen overgeheveld. Deze middelen waren niet geoormerkt en zijn nu bij de algemene middelen gevoegd. Hij hoopt dat de provincies uit de algemene middelen zullen putten om de regionale landschappen te laten voortbestaan. Het Provinciefonds maakt ongeveer 3 percent van de besparingen uit. Dat is het percentage dat iedereen moet besparen. Hij gaat ervan uit dat de provincies hun verantwoordelijkheid zullen opnemen.

De heer *Hermes Sanctorum-Vandevoorde* benadrukt dat het akkoord van de provincies om die bevoegdheid op zich te nemen, gepaard ging met het engagement om er financiële middelen aan te koppelen. De Vlaamse Regering komt dit engagement niet na.

Mevrouw *Ingrid Lieten* vindt dat de begroting Leefmilieu op het vlak van regionale landschappen bestolen wordt. De middelen van de begroting Leefmilieu gingen naar het Provinciefonds en de provincies. Nu wordt het Provinciefonds opgeheven maar komen de middelen niet terug naar Leefmilieu. Deze onrechtvaardigheid moet worden hersteld. Ze had verwacht in de heer Vandaele een bondgenoot te vinden.

5.2. Amendement nr. 15

Mevrouw *Ingrid Lieten* licht toe dat amendement nr. 15 (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 15/5) handelt over de bosgroepen en de regionale landschappen. Deze zijn door de interne staatshervorming een provinciale aangelegenheid geworden. De middelen zijn via het Provinciefonds meegegaan. Het Provinciefonds wordt nu echter afgeschaft, waardoor de middelen worden teruggenomen. Mevrouw Lieten wil door het amendement de middelen toewijzen aan de begroting van Leefmilieu.

Mevrouw *Tinne Rombouts*, voorzitter, verduidelijkt dat de vermindering voor riolering in het amendement voortvloeit uit het feit dat de eenmalige verhoging in de begroting 2014 niet meer terug te vinden is in de begroting 2015. Ze begrijpt niet waarom specifiek kleinschalige projecten in het gedrang zouden komen. Het komt neer op het leggen van prioriteiten, die niet noodzakelijk veranderen. Als er minder middelen zijn, moeten de prioriteiten op een andere manier gerealiseerd worden. Het is een afspraak uit het verleden die gehonoreerd wordt.

Mevrouw *Ingrid Lieten* denkt dat het in de praktijk zo zal zijn dat verafgelegen plaatsen, die nog moeten ontsloten worden, uit de boot zullen vallen. Ze denkt dat er gekozen gaat worden voor een maximaal effect met een minimum aan middelen.

Mevrouw *Tinne Rombouts* denkt dat de RUP's daar een antwoord op kunnen bieden. Voor elke gemeente gaat gekeken worden wat de prioriteiten zijn. Ze deelt de bezorgdheid van mevrouw Lieten dat ook de verafgelegen aansluitingen op het rioleringsnet, aandacht verdienen.

5.3. Stemming

Ter indicatieve stemming gelegd worden de amendementen nr. 14 en 15 (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 15/5) verworpen met 11 stemmen tegen 3.

6. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte Omgeving en Natuur van de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2014 en van de algemene uitgavenbegroting 2015 wordt indicatief aangenomen met 11 stemmen tegen 3.

II. Deel Energie, bevoegdheid van mevrouw Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie

1. Toelichting door de minister

1.1. Begrotingsaanpassing 2014

Minister *Annemie Turtelboom* verklaart dat er voor het beleidsveld Energie slechts een beperkt aantal bijstellingen zijn opgenomen. Voor de toelagen aan milieuvriendelijke energieproductie is het vereffeningskrediet met 2,2 miljoen euro verminderd. Het vastleggingskrediet daalde met 26.000 euro. De aanvragen voor exploitatiesubsidies in het kader van groene warmte werden later ontvangen dan initieel voorzien. Daardoor kon het betalingskrediet voor de toelage voor 2014 met 2 miljoen euro worden verlaagd. De eerste oproep voor steunaanvraag vond plaats tussen december 2013 en februari 2014. De uitbetaling van de subsidies gebeurt in drie schijven op een 30-30-40-basis. Voor de subsidies uit 2013 zal derhalve pas in 2016 een piek in uitbetalingen mogen worden verwacht.

Van het betalingskrediet van het begrotingsartikel ter compensatie van de verhoging van het betalingskrediet voor de werkingsmiddelen is 210.000 euro in mindering gebracht, met name voor de betaling van de lopende en geplande ICT-projecten. Voordien was een verschuiving doorgevoerd omdat er meer middelen nodig zouden zijn voor de bedoelde projecten, maar niet alles blijkt nodig.

Ter compensatie van de verhoging van de dotatie van de VREG werd 26.000 euro vastleggings- en betaalkrediet in mindering gebracht. Die herschikking komt bovenop een budgetherverdeling van 266.000 euro tussen dezelfde begrotingsartikels, die al in 2014 werd uitgevoerd voor de toekenning van de personeelsmiddelen voor de vaststelling en controle van de distributenettarieven. Dat werd in het kader van de zesde staatshervorming geregionaliseerd.

In de toelichting (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 17/2-L) staan naast de vermelde wijzigingen ook een aantal andere aanpassingen vermeld. Aan de dotatie van de VREG werden nog andere correcties aangebracht. Voor besparingen, generieke desindexatie en koppenbesparing werd 36.000 euro in mindering gebracht. Tegelijk is 13.000 euro toegevoegd voor endogene groei in 2014. Voor het loonbudget is er een verhoging van 16.000 euro als gevolg van de endogene groei 2014. Die werd gedeeltelijk gecompenseerd door de fysieke doorrekening van de derde fase van de koppenbesparing en de werking en toelagen voor energie-efficiëntie als gevolg van een desindexatie.

1.2. Begroting 2015

Voor het begrotingsjaar 2015 zijn er een aantal significante wijzigingen. De middelen voor energie-efficiëntie zijn gedaald. Een deel van die middelen was opgenomen in het budget van de Vlaamse overheid, een deel zat bij de distributienetbeheerders. Het moet de bedoeling zijn tot één loket te komen om het aanvragen van een premie te vereenvoudigen en transparanter te maken. De distributienetbeheerders zouden er de verantwoordelijkheid voor opnemen, wat hen behalve aan de distributie en de infrastructuur meteen ook linkt aan de energie-efficiëntie.

Met de zesde staatshervorming is het fonds voor de reductie van de globale energiekost (FRGE) geregionaliseerd. Het wordt vanaf 1 januari 2015 van rechtswege ontbonden. Voor Vlaanderen wordt de verdere werking verzekerd

door het Vlaams Energieagentschap en het Participatiefonds Vlaanderen. Naast de voorziene kredieten voor werkings- en intrestuitgaven is ook 15,5 miljoen euro in de begroting opgenomen onder het begrotingsartikel 'participaties energie-efficiëntie', om nieuwe leningen te kunnen verstrekken in 2015.

Vanaf 1 januari 2015 wordt de VREG niet langer gefinancierd uit de algemene middelen, maar via een heffing op basis van gas- en elektriciteitsverbruik. Die financieringsmethode wordt ook voor de CREG gehanteerd. Met de zesde staatshervorming krijgt de VREG meer verantwoordelijkheden en bevoegdheden, maar ook autonomie. Om echt onafhankelijk te kunnen werken, is het van belang dat de instantie ook qua financiering ongebonden is. De Europese richtlijn geeft de regulators in Europa een grote bevoegdheid, wat onafhankelijk functioneren essentieel maakt.

Als de kredieten voor milieuvriendelijke energieproductie dalen, dan kan er sprake zijn van lineaire besparingen, maar ook de impact van exploitatiesubsidies voor groene warmte en de tegemoetkoming aan netbeheerders voor de banken van groenestroomcertificaten speelt mee. Het eenmalig lager betalingskrediet van 880.000 euro is te verklaren door het uitbetalingspatroon van het ondersteuningsmechanisme voor groene warmte. Subsidies worden uitbetaald in drie schijven en de piek komt vooral in 2016 te liggen. Technisch maakt dat het mogelijk om het bedrag in de begroting 2014 en 2015 te verlagen. Het betreft geen besparing, maar een ander uitbetalingmoment.

Kleinere aanpassingen omvatten onder meer een stijging van de kredieten voor lonen. Voor de werkingsmiddelen zijn de vastleggingskredieten gedaald van 1,3 miljoen euro naar 1,1 miljoen euro, terwijl de vereffeningskredieten toegenomen zijn van 1,3 naar 1,4 miljoen euro. Binnen het Energiefonds wordt voor de impulsprojecten de voorziene betaling constant gehouden op 6,5 miljoen euro.

2. Vragen van de leden

Tussenkoms van de heer Rob Beenders

De heer *Rob Beenders* vraagt verduidelijking bij de budgetten voor energie-efficiëntie. Ook hij is helemaal te vinden voor duidelijkheid en de idee van één loket, maar hij wil weten of het dan de bedoeling is dat de distributienetbeheerders in extra middelen voorzien om tegemoet te komen aan een mogelijk toenemend aantal aanvragen? De premies verlopen dan niet meer via de Vlaamse overheid en de bijna 50 miljoen euro op de begroting daarvoor ingeschreven worden geschrapt. Zal de Vlaamse Regering alsnog in budgetten voorzien opdat de nettarieven niet hoeven te stijgen als de middelen van de distributienetbeheerders niet zouden volstaan?

Tussenkoms van de heer Johan Danen

De heer *Johan Danen* vindt de argumentatie bij het éénloketprincipe vreemd. Hij ging ervan uit dat er al met één loket werd gewerkt en vindt dat derhalve geen reden om tot de toegelichte overheveling over te gaan en de budgetten te schrappen om ze integraal onder de distributienettarieven te laten vallen.

Voor wat het rationeel enenergieverbruik (REG) betreft, wil het lid weten of het de bedoeling is dat die budgetten blijven stijgen of worden ze afgebouwd naar nul?

De argumentatie inzake de onafhankelijkheid van de VREG kan het lid volgen. De heffing die wordt voorgesteld, gaat per afnamepunt. Dat staat derhalve los van het verbruik. Is dat een voorbode voor meer heffingen per afnamepunt, in plaats

van volgens verbruik? Wie weinig verbruikt zal dan relatief veel moeten betalen in vergelijking met mensen en bedrijven die veel meer verbruiken, meent de heer Danen.

Bizar vindt de heer Danen dat de ingewikkelde berekening die in het programma-decreet is voorgesteld voor de financiering van de VREG met een amendement vanuit de Ministerraad vereenvoudigd is. Dat zette zelfs de SERV tot bedenkingen aan.

Zal men op termijn ook de financiering van het FRGE laten vallen in het kader van de overheveling naar de distributienetbeheerders?

3. Antwoorden van de minister

Minister *Annemie Turtelboom* benadrukt dat het absoluut niet de bedoeling is te besparen op energie-efficiëntie. Ook bij distributienetbeheerders is dat een openendstory. Dat moet zo blijven, maar er moeten meer mechanismen worden ingebouwd om aanpassingen te kunnen doen, stelt de minister.

Bij een evaluatie van de REG-premies wil de minister nagaan waar de efficiëntie juist vandaan komt, hoe vereenvoudiging mogelijk is. De openendregeling moet blijven, maar zaken mogen niet overmatig lang gesubsidieerd worden als de marktprijzen dalen.

Voor de minister vormt de overheveling van het FRGE, de energiesnoeiërs die niet enkel de audit zullen doen maar ook tot aanpassingen zullen overgaan, en een transparant premiestelsel een totaalpakket in het kader van energie-efficiëntie.

Ze stelt dat door de veelheid aan premies mensen nu vaak niet weten waar een premie aan te vragen. Voorts treedt er ook gewenning op waardoor mensen premies niet langer aanvragen. Het vergt dan een bewustmakingsproces om de aandacht weer op de premie te vestigen.

Naast investeren in hernieuwbare energie, acht de minister energie-efficiëntie in die mate belangrijk dat ze er niet op wil besparen. Het lijkt haar zinvol dat de distributienetbeheerders meer verantwoordelijkheid opnemen in het aanmoedigen om spaarzaam om te springen met energie zodat ze met meer bezig zijn dan alleen maar zoveel mogelijk trafiek op hun leidingen te genereren. Achter het éénloketprincipe en de bundeling van alle premies schuilt aldus een responsabilisering van de distributienetbeheerders. Voor de REG-premies is het doel dus geen afbouw, maar wel om meer effect op het terrein te hebben.

De vraag over de financiering op basis van de afnamepunten klopt, antwoordt minister Turtelboom, al gaat het om een verwaarloosbaar bedrag. Een financiering op basis van het verbruik zou voor sommigen dan weer zeer hoog uitvallen. In totaal moet er zowat 5,7 miljoen euro doorgerekend worden.

Het FRGE komt bij VEA terecht. Een aparte entiteit vergt een stuk overhead en dat heeft men zo willen vermijden. De kerntaak in kwestie hoort daar ook thuis, oppert de minister. Het bedrag dat overgeheveld wordt, iets meer dan 6 miljoen euro, kan zo maximaal aangewend worden voor financiering.

4. Discussie

Dat de minister meer wil doen, lijkt de heer *Rob Beenders* een prima vooruitzicht. Hij vraagt zich dan wel af hoe het zit met de besparing ten belope van 47,9 miljoen euro. De ambities moeten waargemaakt worden zonder dat bedrag.

Zullen de distributienetbeheerders die besparing moeten doorrekenen om de ambitie van meer energie-efficiëntie waar te maken? Hij ziet nergens in de budgetten middelen ingeschreven met dat doel en veronderstelt derhalve dat eenieders factuur zal oplopen. De energiesnoeiërs moeten naar resultaat toe werken, maar ook dat vergt geld.

De heer *Johan Danen* wil weten of de concrete impact is berekend op de factuur van een gemiddeld gezin van wat nu bij de distributienetbeheerders terecht komt. Ook het gratis kilowattuur dat verdwijnt heeft onmiskenbaar een effect op de factuur van een gezin. Is daar zicht op? Hij vermoedt dat de impact veel groter is voor een kleine verbruiker dan voor de grote.

Van de energiesnoeiërs en -scans wil hij weten of het de bedoeling is de maatregelen te behouden en er meer concreet mee aan de slag te gaan. Wie er intussen al in werkt, wil de minister daar ook behouden. In hoeverre kan de minister dat waarmaken?

De sociale dakisolatieprojecten kennen een toenemend succes. Wat is de minister daarmee van plan? Staan daar nog middelen tegenover?

Minister *Annemie Turtelboom* repliceert dat er inderdaad een doorrekening zal zijn in de energiefactuur. De impact daarvan bepalen is moeilijk. Vooral omdat het om een openendverhaal gaat, kan er een groot verschil zijn jaar op jaar. Men zou dan kunnen veronderstellen dat minder dakisolatie plaatsen beter is voor de factuur, maar dat klopt niet, omdat de kleine meerprijs op de factuur nadien in veelvoud terugverdiend wordt.

De energiesnoeiërs wil men actief houden. De tewerkstelling wordt derhalve gegarandeerd. Het wordt wel een systeem waarin meer audits ook tot een resultaat leiden, meer dan de huidige 20 percent die resulteert in een aanpassing van de situatie. Zo kan er concreet begeleid worden bij mensen die zelf de werken uitvoeren, maar kunnen de energiesnoeiërs ook zelf werken uitvoeren. Daarover loopt overleg met de sector, met KOMOSIE, om te zien hoe dat het best vormgegeven wordt. Er moet rekening gehouden worden met de capaciteiten van wie erin werkt. Men staat er zeker voor open, weet de minister. Juist bij die kwetsbare groepen moeten goede intenties in effectieve meerwaarde kunnen worden omgezet door actie. Het pakket van de energielening via het FRGE dat overkomt, biedt in die zin een goede tool. Juist in die bevolkingsgroepen is het absoluut nodig in te zetten op harde maatregelen, stelt de minister nog. Er gebeurt anders te weinig en er zijn nog te veel ongeïsoleerde daken en woningen met enkel glas. Daarnaast gaat het ook om woon- en levenskwaliteit. KOMOSIE weet wat het plan is en men is nu bezig met de modaliteiten om van de vrijblijvende audit een harde maatregel te maken.

De dakisolatiepremie verlagen om mensen ertoe aan te zetten het juist meer te doen, lijkt onzinnig, maar uit onderzoek blijkt dat bij premies die op dezelfde manier blijven bestaan, gewinning optreedt. De minister kan bevestigen dat de dagen na de aankondiging van de verlaging van de premie, de website rond energiesparen veel meer bezoekers telde. Er zijn ook weer meer aanvragen. Doel is de daken geïsoleerd te houden en meer te laten isoleren. Hoe men dat doel bereikt, blijft zoeken. Voor spouwmuurisolatie en dubbel glas blijft er voldoende belangstelling.

Inzake de sociale dakisolatieprojecten wil men vooral meer aan communicatie doen. De idee is het te koppelen aan de energiesnoeiërs die in die groep komen. Zij kunnen dan eventueel de nodige isolatiewerken en -premies ophijsten en in één pakket aanbieden. Daar wil men sterk op inzetten.

Met het FRGE wil men zich richten op leningen voor de doelgroep aan nul percent. Dat moet alle drempels wegnemen, al zitten die bij velen niet enkel op financieel niveau.

De afschaffing van het gratis kilowattuur wordt meegenomen met de globale berekening van de impact van het wegwerken van de saldi uit het verleden, de certificatenoverschotten enzovoort. Er wordt aldus één doorrekening gemaakt met de berekening van het effect op de prijs. Dat debat kan nu nog niet expliciet gevoerd worden, omdat de bedragen groter zijn dan gedacht en de juiste berekening langer duurt.

De heer *Rob Beenders* begrijpt dat de energiesnoeiers een heroriëntatie ondergaan en zich via een andere taakinfilling aan energie-efficiëntie zullen wijden. Hoe ziet het hele traject naar herscholing en heroriëntering eruit? Zijn daarvoor middelen ingeschreven of hoort dat thuis bij de minister bevoegd voor Sociale Economie? De groep is groot en dus kost dat wel wat, besluit het lid.

Minister *Annemie Turtelboom* legt uit dat de heroriëntering al loopt en gewoon doorgaat. Zodra dat rond is, zal men ook van start kunnen gaan. Het werk voor januari ligt al vast en de heroriëntering zou rond moeten zijn tegen april-mei 2015.

De heer *Rob Beenders* verneemt van de sector zelf dat hij nog geen informatie heeft over hoe zijn taak eruit zal zien. Men staat heel erg open voor veranderingen in de opdracht en werkwijze, maar dat vergt toch weer opleiding.

Minister *Annemie Turtelboom* veronderstelt dat de communicatie van het geregeld overleg niet voldoende in de sector doorstroomt. Ze denkt na over een rechtstreekse communicatie sectorbreed.

5. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte Energie van de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2014 en van de algemene uitgavenbegroting 2015 wordt indicatief aangenomen met 11 stemmen tegen 3.

III. Deel Dierenwelzijn, bevoegdheid van de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn

1. Toelichting door de minister van de begroting 2015

Minister *Ben Weyts* stelt algemeen dat de bedragen die in de budgettaire boordtabellen zijn opgenomen en vanuit het federale niveau worden overgeheveld naar de regio's in het kader van de zesde staatshervorming, worden ingepast in de Vlaamse begroting onder het beleidsdomein LNE.

Het gaat om een budget ten belope van ruim 2,2 miljoen euro, inclusief de 360.000 euro die vervat zit in het bij programmadecreet opgerichte begrotingsfonds.

De loon- en werkingskosten zijn opgenomen onder de apparaatskredieten van beleidsdomein LNE. Het gaat om 19 personeelsleden (18 vte). Van de 12 mensen die op federaal niveau in de beleidscel Dierenwelzijn werkten, zijn er 6 overgeheveld naar Vlaanderen: 4 dierenartsen, 1 bio-ingenieur en 1 administratieve medewerkster. Voor de inspecties en controles op het Vlaamse grondgebied stonden 13 mensen in. Ze worden ook allemaal naar Vlaanderen overgeheveld.

Het gaat om 10 inspecteurs-dierenartsen, 2 controleurs en 1 administratieve medewerker.

De controlecel voert controles uit op gezelschapsdieren, exotische diersoorten en proefdieren. Voor landbouwdieren wordt een overeenkomst afgesloten met het FAVV, het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, met betrekking tot landbouwbedrijven waar het al controles uitvoert in het kader van dierengezondheid en voedselveiligheid. De werklast is aanzienlijk, stelt de minister, gezien het aantal erkende inrichtingen: 924 hondenkwekerijen, 419 kattenkwekerijen, 432 handelszaken voor dieren, 130 dierenasielen, 249 dierenpensions, 16 dierentuinen en 180 laboratoria.

De beleidskredieten behelzen middelen, bestemd voor de financiering van wetenschappelijk onderzoek.

Het Dierenwelzijnsfonds is gericht op financiering ter ondersteuning van drie pijlers beschreven in de beleidsnota. Een eerste pijler omvat onder andere de adviesraden zoals voorzien in de dierenwelzijnswetgeving, onderzoek en studies, een opleiding van asielmedewerkers en de oprichting van een meldpunt voor dierenartsen. De tweede pijler staat voor controle en daar betreft het de kosten veroorzaakt door vaststellingen bij controles. Een derde pijler behelst sensibilisering en communicatie ten aanzien van dierenhouders en kwekers, organisatie van een jaarlijkse studiedag, van een dag voor de schepenen voor Dierenwelzijn enzovoort.

2. Vragen van de leden

Tussenkomst van de heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde

De heer *Hermes Sanctorum-Vandevoorde* is het eens met de analyse dat er veel werk is voor een beperkte ploeg. Hij vraagt zich af of er dan wel goed werk geleverd kan worden? Er wordt vaak gewag gemaakt van 'meer controle' als het om dierenwelzijn gaat. Het lid heeft er zijn twijfels bij of dat haalbaar is met de beschikbare mensen.

Los van het personeel, zijn er de werkingsmiddelen, die naar de mening van het lid ook vrij pover uitvallen.

Het lid heeft een fundamenteel probleem met de zogenaamde afkoopsommen bij vastgesteld dierenleed. Ze worden beschreven in artikel 41bis van de Dierenwelzijnswet. Dat stipuleert dat een publieke vordering kan worden afgekocht tegen betaling van een administratieve boete. In de praktijk gaat het om relatief kleine bedragen. Die komen dan wel in het Dierenwelzijnsfonds terecht, maar komen het dierenwelzijn in de praktijk niet ten goede. Het systeem werkt niet ontradend of straffend in geval van dierenmishandeling.

De heer *Sanctorum-Vandevoorde* gaat ervan uit dat de minister die strategie onderschrijft omdat hij op basis van wat aan wetgeving voorligt ook een ministerieel delegatiebesluit heeft uitgevaardigd. De verantwoordelijkheid voor de administratieve boetes wordt hiermee doorgeschoven naar het Departement LNE. Volgens het lid ontglipt de minister dan ook de controle over wat er met die boetes gebeurt.

Zelf ziet hij het principe van de afkoopsommen liever drastisch ingeperkt. Dan kan bij vaststelling van dierenmishandeling effectief een juridische procedure volgen, met bijvoorbeeld als consequentie dat iemand die dieren heeft mishandeld het recht kan ontnomen worden nog dieren te houden. Met een systeem van administratieve boetes kan dat niet.

Tussenkoms van mevrouw Sabine Vermeulen

Mevrouw *Sabine Vermeulen* is blij met de oprichting van het Dierenwelzijnsfonds. Federaal is dat nooit gebeurd met als excuus dat het alleen kon als er ook recurrente inkomsten zouden zijn. De middelen uit administratieve boetes, inningen en retributies zijn niet echt recurrente inkomsten. Ze zijn aan fluctuatie onderhevig. Geldt die stelregel dan niet op Vlaams niveau?

Voor het Dierenwelzijnsfonds is sprake van een raming van 360.000 euro voor 2015. Het lid kan zich wel voorstellen dat er middelen binnenkomen. Voor registratie van een hond ligt de retributie hoger dan de werkelijke kostprijs. Per identificatie komt ongeveer 4 euro binnen. Jaarlijks worden ongeveer 150.000 honden geregistreerd. Dat alleen al zou dus 600.000 euro moeten opleveren. Waar komt het genoemde bedrag van 360.000 euro dan vandaan?

Federaal is in de programmawet van 2012 een extra bijdrage van 4 euro goedgekeurd. Zelf heeft het lid zich daartegen fors verzet omdat het om nog eens 4 euro extra ging. Blijft dat behouden of niet?

Welke dienst zal belast worden met het uitwerken van het Dierenwelzijnsfonds? Wordt het een onafhankelijk orgaan dat onder voogdij van de minister zal werken of valt het onder de administratie?

Tussenkoms van mevrouw Gwenny De Vroe

Mevrouw *Gwenny De Vroe* wil meer toelichting bij de financiering van uitgaven voor studies en wetenschappelijk onderzoek inzake dierenwelzijn. Die zouden gefinancierd worden vanuit twee artikelen. Hoe strookt dat met elkaar?

De 360.000 euro waarvan sprake zijn geschatte inkomsten. Er wordt evenwel een ambitieus beleid vooropgesteld. Zal dat volstaan?

Het lid begrijpt dat er een instrument nodig is om middelen te genereren voor de uitvoering van het beleid inzake dierenwelzijn. De financiering van het fonds gebeurt door middel van retributies, administratieve boetes en bijdrages voor de registratie van een hond. Welk tarief heeft de minister voor ogen voor dat laatste aspect? Conform de uitdrukkelijke bepalingen in de beleidsnota mag het fonds geen bijkomende lasten creëren voor de burger. Mevrouw De Vroe vraagt om daarover zorgvuldig te waken.

Wie in de fout gaat, moet gesanctioneerd worden. Dat kan via de administratieve boetes. Het mag niet de bedoeling zijn de tarieven onredelijk hoog in te stellen om toch maar de middelen voor het fonds te genereren. Wat is de minister van plan in die zin?

Tussenkoms van mevrouw Sonja Claes

Mevrouw *Sonja Claes* vindt het moeilijk om enige vergelijkingsgrond te vinden voor de nieuwe kredieten voor dierenwelzijn. Ook zij wil graag meer inzicht in het bedrag van 360.000 euro dat wordt ingeschreven.

Het lid sluit zich aan bij de vraag of de eerder beperkte middelen inderdaad zullen volstaan om het ambitieuze beleid waar te maken. Een aantal middelen zijn een zekerheid, andere niet zozeer. Het is een kwestie te weten wat er te besteden is, stelt mevrouw Claes.

Ook zij wil meer duidelijkheid over het soort feiten waarvoor een afkoopsom betaald wordt en de bestemming ervan. Administratieve fouten of dierenmishandeling: het maakt een groot verschil in hoe men met de afkoopsom omgaat, vindt het lid. Er moet een onderscheid gemaakt worden naargelang de ernst van de feiten.

3. Antwoorden van de minister

Minister *Ben Weyts* bevestigt dat de beleidsnota een aantal ambities omvat. In eerste instantie gaat het om controle, waarvoor middelen nodig zijn. Anderzijds gaat het ook om regelgevende initiatieven die niet echt extra middelen vergen. De budgetten zijn beperkt, erkent de minister. Van de federale budgetten voor 2013 van 2,9 miljoen euro wordt 2,2 miljoen euro overgeheveld naar Vlaanderen.

Wat de afkoopsommen betreft, volgt de minister de redenering van de heer *Sanctorum-Vandevoorde* niet. Voordien werden vastgestelde feiten allemaal naar het parket doorgestuurd, oppert de minister. Zo werden er heel wat zaken geseponeerd, vooral als het om administratieve overtredingen ging. Het moet de bedoeling zijn die straffeloosheid aan te pakken. Administratieve vergrijpen kan men zelf afhandelen. Daartoe dient de administratieve boete. Als het gaat om het veroorzaken van dierenleed, dan blijft de zaak aan het parket toekomen.

De idee van een heel specifieke bestemming voor die middelen is de minister wel genegen.

Aan registraties van honden ligt het totaal voor België op 150.000 per jaar, maar voor Vlaanderen gaat het om 90.000 registraties. Zo komt men aan 360.000 euro. Het blijft evenwel een raming, zoals elke begroting. De minister herhaalt dat met de middelen van het fonds op drie pijlers kan worden ingezet, waaronder ook wetenschappelijk onderzoek als dit zich opdringt.

Men is al van start gegaan met proactieve controles, gefocust op professionele kwekerijen. Daar speelt ook het commerciële effect. Om klachten voor te zijn, heeft men beslist alvast controles uit te voeren. In het voorjaar van 2015 wordt een verslag verwacht.

4. Discussie

De heer *Hermes Sanctorum-Vandevoorde* wil nog steeds weten in hoeverre de vooropgestelde middelen te rijmen zijn met de grote ambities van de beleidsnota.

Hij volgt de redenering van de administratieve boetes zoals de minister het uitlegt, maar stelt toch te begrijpen dat ook ernstige feiten alsnog worden afgekocht. Dat kan niet de bedoeling zijn, oppert het lid. Wie bepaalt wanneer iets bij het parket moet terechtkomen en wat voor een administratieve boete in aanmerking moet komen? Hoe zal de minister dat in de hand houden?

Minister *Ben Weyts* antwoordt dat dierenleed en dierenmishandeling het criterium zijn voor doorsturing naar het parket. De minister zal ter zake om regelmatige rapportering vragen. Hij wil er absoluut zicht op houden en is bereid ook het parlement op de hoogte te stellen daarvan.

Mevrouw *Sonja Claes* begrijpt dat het bedrag van 360.000 euro alleen de registratiegelden betreft en niet de boetes. De *minister* bevestigt dat en stelt dat met een volkomen nieuw systeem men een voorzichtige inschatting moet hanteren. Voordien kwamen de retributies en bijdrages – federaal – in de

algemene middelen terecht. Nu wordt dat geormerkt en komen ze specifiek in het fonds voor dierenwelzijn terecht.

Mevrouw *Sabine Vermeulen* vraagt nog naar de voorwaarde van recurrente inkomsten als voorwaarde om een fonds te kunnen oprichten. Verder vraagt ze zich af wat er gebeurt met de 4 euro belasting bovenop de retributie, die werd gestemd bij de programmawet van 27 december 2012. De registratie zou kunnen aan een prijs van ongeveer 8 euro terwijl nu 12 euro wordt aangerekend. Komt er dan nog 4 euro bovenop?

Minister *Ben Weyts* legt uit dat het juist die bestaande 4 euro is waarmee rekening wordt gehouden bij de bepaling van het bedrag ingeschreven voor het Dierenwelzijnsfonds. De 4 euro belasting die werd ingevoerd met de programmawet kadert in de discussie over het feit of het vroeger voorziene bedrag al dan niet een retributie betreft of een bijdrage de facto. Daarover lopen nog steeds juridische procedures tot terugvordering, die nu gaan tot in cassatie. Wat dat betreft, ziet het er niet rooskleurig uit, stelt de minister. Het zou alvast gaan om enkele honderdduizenden euro, gestoeld op het ontbreken van een rechtsgrond. Federaal was de rechtsgrond niet afdoende onderbouwd. Om die rechtsgrond te herstellen, is dus intussen de nodige wettelijke stap gezet.

De heer *Hermes Sanctorum-Vandevoorde* dringt er nog op aan de regeling van de afkoopsommen te optimaliseren, omdat ze vooralsnog niet strookt met wat de minister wil bereiken inzake dierenwelzijn.

5. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte Dierenwelzijn van de algemene uitgavenbegroting 2015 wordt indicatief aangenomen met 11 stemmen tegen 3.

Tinne ROMBOUTS,
voorzitter

Sabine VERMEULEN
Piet DE BRUYN,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ANB	Agentschap voor Natuur en Bos
BRV	Beleidsplan Ruimte Vlaanderen
cao	collectieve arbeidsovereenkomst
CREG	Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
ETS	emissions trading scheme
FAVV	Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
FRGE	Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost
IHD	instandhoudingsdoelstelling
INBO	Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek
INR	Instituut voor de Nationale Rekeningen
KMDA	Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen
kmo	kleine of middelgrote onderneming
KOMOSIE	Koepel van Milieuondernemers in de Sociale Economie
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale
LNE	Leefmilieu, Natuur en Energie (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)
nv	naamloze vennootschap
OVAM	Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
PAS	programmatorische aanpak stikstof
PDPO	Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling
REG	rationeel energiegebruik
RSV	Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen
RUP	ruimtelijk uitvoeringsplan
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SHM	sociale huisvestingsmaatschappij
UNFCCC	United Nations Framework Convention on Climate Change
VEA	Vlaams Energieagentschap
VIA	Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de Socialprofitsector
VLABEL	Vlaamse Belastingdienst
VLM	Vlaamse Landmaatschappij
VMH	Vlaamse Milieuholding
VMM	Vlaamse Milieumaatschappij
VMSW	Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen
VN	Verenigde Naties
VREG	Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
VRK	variabel krediet
vte	voltijdsequivalent

BIJLAGE:

Bijkomende informatie verstrekt
door minister Joke Schauvliege

Bijlage: Bijkomende informatie verstrekt door minister Joke Schauvliege

1. Opbrengsten en bestedingen van de leegstandsheffing

Opbrengsten:

-De geïnde heffingen voor leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsruimten worden via VLABEL gestort op het Vernieuwingsfonds.

-Jaarlijks worden de geïnde heffingen geraamd op 5.000.000 €.

Uitgaven:

-De gemeenten die hun gemeentelijke lijst hebben ingestuurd vóór 1 maart van het kalenderjaar hebben recht op 20% van de elk jaar geïnde heffingen (interessen en administratieve geldboetes niet meegerekend) die betrekking hebben op de bedrijfsruimten die op hun grondgebied zijn gelegen.

-De financiële tussenkomst in de verwerving (30% van de kostprijs) van bedrijfsruimten en de saneringswerkzaamheden (90% van de kostprijs). In 2014 werd er reeds voor 6.900.000€ aan subsidies toegekend. Voor 2015 wordt geraamd dat de financiële tussenkomst nog hoger zal zijn (de uitgaven die groter zijn dan de opbrengsten in 2015 worden betaald vanuit de reserve die door de jaren heen reeds is opgebouwd).

2. Ontvangsten en uitgaven van het Rubiconfonds

-Ontvangsten: laag omdat op de inkomsten uit de planbaten (2.196.000€) een belangrijk deel (2.000.000€) wordt bespaard.

-Uitgaven: voor 2015 worden nog geen planschadedossiers verwacht en als er toch zouden zijn dan kan bij de begrotingsaanpassing 2015 beslist worden om een deel van de reserve (1.197.000€) te gebruiken.

3. De begrotingspost voor de uitbetaling van planschade aan de gemeenten

Deze is niet weggevallen maar de betreffende middelen zijn ondergebracht onder één van de reeds bestaande begrotingsposten:

ESR CODE	COFOG CODE	OMSCHRIJVING
63.21	05200	Subsidies aan steden en gemeenten: Subsidiëren van de werken tot aanleg of aanpassing van de rechtstreekse toegang naar en alle werken tot aanleg, aanpassing of inrichting van overstromingsgebieden en wachtbekkens en de bijhorende werken van natuur. Subsidiëring m.b.t. het aankopen en onteigenen zoals bedoeld in de artikelen 6 en 7 van het decreet van 16 april betreffende waterkeringen. Subsidiëring i.v.m. de uitvoering van de instrumentenninzake de verwerving van goederen zoals bedoeld in afdeling III; hoofdstuk III, titel I van het decreet van (...) betreffende het integraal waterbeleid. Subsidiëring i.v.m. de uitvoering van de bepalingen van het stroomgebiedsbeheersplan, het bekkenbeheersplan en het deelbekkenbeheersplan, zoals bedoeld in titel I van het decreet van (...) betreffende integraal waterbeleid, die uitvoering geven aan artikel 5, 6° van het decreet.

4. Overzicht stopzetting strategisch onderzoek INBO 2014

Bij de lijst dient er rekening mee te worden gehouden dat strategisch onderzoek naar innovatieve monitoringsmethodologie, inzonderheid eDNA en remote sensing, alsook vraaggestuurd strategisch onderzoek en/of strategisch onderzoek

noodzakelijk binnen wettelijk vastgelegde taken binnen deze rubrieken een plaats zal krijgen.

Er moet ook rekening mee worden gehouden dat strategisch onderzoek mogelijk blijft, en nog meer dan vroeger gefaciliteerd wordt, binnen het Eigen Vermogen van het INBO, dus met externe financiering en extra co-financiering vanuit het INBO, en in nauwere samenwerking met andere wetenschappelijke instellingen en/of universiteiten binnen en buiten Vlaanderen.

Overzicht:

1. Remote sensing: methodologisch onderzoek naar de inzetbaarheid voor vegetatiemonitoring door het INBO
2. Onderzoek graasbeheer in natuurgebieden
3. Kartering van historisch landgebruik om de kwaliteit en de restauratiemogelijkheden van habitattypes te voorspellen
4. Landschapsdynamiek kustduinen
5. Behoud en beheer van bossen en kleine landschapselementen in functie van saproxyle kevers van de habitatrichtlijn
6. Ontwerpen en uitbouwen van een Vlaams LTER-netwerk van gebieden voor ecosysteemonderzoek en -monitoring
7. Populatie- en voedsel生态学 van bunzing en steenmarter in Vlaanderen
8. Populatiemodellering van patrijs in het kader van duurzaam wildbeheer
9. Onderzoek naar een model gestuurd beheer van zomerganzen in Vlaanderen
10. Terreininventarisatie vossenburchten
11. Evaluatie en selectie van bosbouwkundig uitgangsmateriaal in functie van klimaatwijziging
12. Adaptatie van de gewone es (*Fraxinus excelsior*) aan de invasieve exotische pathogeen *Hymenoscyphus pseudoalbidus* in Vlaanderen
13. Opmaak en verfijning van genetische criteria voor instandhouding van habitatrichtlijnsoorten
14. LanG en MaF: Landscape Genetics en Management van Fauna in functie van lineaire barrières en corridors
15. DNA metabarcoding van omgevingsstalen
16. Natura 2000: duurzaam netwerk of versnipperd lappendeken?
17. Sequestratie van bodemorganische koolstof onder bos en natuur
18. Ecologische efficiëntie en effectiviteit van herstelbeheer in kwetsbare ecosystemen onder aanhoudende stikstofbelasting

19. Validatie en optimalisatie van de dynamische modellen ANAFORE, VSD+ en ForSAFE voor Vlaamse bosecosystemen
20. Verfijning en upgrade van bestaande ecotoop- en vegetatiemodellen met nieuwe proceskennis en gegevens
21. Eco-hydrologische impact van vernatting, overstromingen en meanderherstel in valleigebieden
22. Abiotische en biotische karakteristieken van Natura2000 habitattypen en andere biotopen in relatie tot milieudrukken
23. Beleidsondersteunend onderzoek naar arthropoda in Vlaanderen: distributie, ecologie en conservatie (BelArtDECo)
24. Langetermijnmonitoring van het mariene ecosysteem van de Noordzee met nadruk op menselijke impact (LifeWatch)
25. Ecologisch onderzoek in het kader van duurzame instandhouding van langlevende en ruimte behoevende Vlaamse broedvogelsoorten (LifeWatch)
26. Leefgebiedsonderzoek vleermuizen: habitatgebruik en methodologie ontwikkeling (LifeWatch)
27. Auto-ecologisch en populatie-dynamisch onderzoek Habitatrichtlijnsoorten en Vlaamse prioritaire soorten (vaatplanten)
28. Monitoring van impact van pollutie op biota i.k.v. uitvoering Kaderrichtlijn Water (KRW) en Habitatrichtlijn (HRL)
29. Rapportering over palingbestand

5. Roetfilterpremies

	aantal premies aan personen	aantal premies aan garages
2009	67	0
2010	22	3
2011	70	46
2012	2	3
2013	4	0
2014	1	0
totaal	166	52

6. Bijkomende vragen over het Klimaatfonds:

- Het klimaatfonds wordt ook gespijsd door boetes voor onvoldoende inleveren van emissie-rechten: werden boetes opgelegd in 2014 en hoeveel werd geïnd?

Er werden in 2014 drie boetes opgelegd aan vliegtuigexploitanten voor niet-naleving van hun ETS-verplichtingen. Eén van deze boetes bedraagt 1.433.700 euro en werd betaald. Bij de opmaak van de begroting was de betaling van deze boete nog onzeker, waardoor de inkomsten uit boetes voor het klimaatfonds veiligheidshalve op nul werden geraamd. Wat de twee andere (veel lagere) boetes betreft, is één vliegtuigexploitant niet meer traceerbaar. Voor de derde vliegtuigexploitant wordt in een Europees geharmoniseerd kader een oplossing uitgewerkt, samen met de regering van de betreffende vliegtuigexploitant. Voor vaste installaties werd tot dusver één boete opgelegd, maar die werd niet betaald omdat het bedrijf in kwestie failliet is.

- *Financiële compensatie voor bedrijven wegens competitiviteitsverlies: voor welk bedrag werd deze compensatieregeling reeds toegepast? Klopt het dat voor 2015 geen bedrag wordt voorzien?*

Vanuit het Vlaams Klimaatfonds werden nog geen middelen betaald of voorzien voor de compensatie van indirect carbon leakage. De bijdrage van het Vlaams Klimaatfonds hiervoor zal komen uit het Vlaams deel van de Belgische opbrengsten van de Europese veiling van broeikasgasuitstootrechten in de periode 2013-2020. Zolang deze middelen niet beschikbaar zijn, in afwachting van een akkoord over de Belgische lastenverdeling, worden de compensaties betaald vanuit het Hermesfonds.

- *14 prioritaire maatregelen voor 2013-2014: maar 7 lijken beslist en voor 6 financiering voorzien (energieconsulenten onroerend erfgoed ontbreekt). Klopt het dat hieromtrent geen beslissing noch financiering werd vastgelegd? Wat met de andere, nog onbesliste maatregelen in de prioritaire lijst?*

De Vlaamse Regering heeft de operationalisering van zeven van deze maatregelen al goedgekeurd. De nodige middelen zijn voorzien, ook voor de onroerend erfgoedconsulenten. Hiervoor is 363.750 euro vastgelegd in 2014, en er worden betalingen voorzien in 2014, 2016, 2018 en 2020.

Voor de vier volgende maatregelen is een beslissing van de Vlaamse Regering in voorbereiding:

- investeringssteun voor randinfrastructuur voor pocketvergisters op landbouwbedrijven;
- pilootproject met warmtenet voor gebruik van restwarmte door een glastuinbouwcluster;
- gespecialiseerd energie-advies voor toeristische infrastructuur;
- uitbouw van extra walstrooinfrastructuur voor de binnenvaart.

De drie nog resterende maatregelen blijken bij nader onderzoek en in overleg met de betrokken beleidsdomeinen niet de hoogste prioriteit te genieten en zullen mogelijk geannuleerd worden.

Voor de aanpassing van de REG-premie voor kmo's en het sectoraal energie-advies voor kmo's heeft het Agentschap Ondernemen laten weten dat voor de uitvoering van deze acties, gelet op een aantal recente evoluties, geen steun meer vereist is vanuit het Vlaams Klimaatfonds.

Voor de biogasbussen voert De Lijn nog een haalbaarheidsonderzoek uit.

- *Welke interne maatregelen zijn intussen volledig afgewerkt/operationeel/gefinancierd?*

De zeven reeds aangehaalde maatregelen zijn gefinancierd en in werking: hogere premie voor spouwmuurisolatie indien gecombineerd met raamwerken;

- grondige renovatiepremie voor sociale huisvestingsmaatschappijen;
- hogere premie voor spouwmuurisolatie indien gecombineerd met raamwerken;
- telemetrie van het EGW-gebruik in schoolgebouwen van het GO!;

- energieconsulenten voor landbouwers;
- gespecialiseerde energieconsulenten onroerend erfgoed;
- uitbreiding logistieke consulenten;
- laadinfrastructuur elektrische voertuigen (eerste fase loopt nu voor een dozijn carpool-parkings; hier zullen binnenkort laadpalen geïnstalleerd worden door de vergunninghouders; de tweede fase zal in 2015 uitgevoerd worden).

- Wat is de geschatte reductie door de reeds uitgevoerde maatregelen (zeker voor consulenten is evaluatie belangrijk)?

Het is inderdaad van groot belang om het effect van de maatregelen op het terrein op te volgen. Op dit moment is het echter nog te vroeg om het effect van de operationele maatregelen te kunnen evalueren. Wat de consulenten in het bijzonder betreft, is deze evaluatie eveneens voorbarig: het consulentenproject voor landbouwers Enerpedia 2.0 is gestart op 1 juni 2014, de opdracht voor het uitwerken van een vormingspakket en het opleiden van gespecialiseerde energieconsulenten voor onroerend erfgoed startte op 1 oktober en de extra logistieke consulent is gestart op 17 november.

- Wat gebeurt vanaf 2015 met de combipremie en grondige renovatiepremie SHM's Worden deze nog steeds gefinancierd via Klimaatfonds in 2015?

Beide maatregelen worden inderdaad nog steeds gefinancierd door het Vlaams Klimaatfonds in 2015. De beschikbare middelen zijn nog niet opgebruikt.

- Hoe vaak werd gebruik gemaakt van en welke reducties werden bekomen via combipremie en de grondige renovatiepremie voor SHM's (hoeveel met geothermische warmtepomp)? Hoeveel woningen werden gerenoveerd via combipremie? Hoeveel SHM-woningen werden gerenoveerd (oorspronkelijke schatting was 1500 woningen met 10% collectieve warmte-pomp)?

De voor de Renovatiepremie voor de sociale huisvestingsmaatschappijen voorziene middelen, ten belope van 7,8 miljoen euro, zijn in 2013 in de vorm van een voorschot overgemaakt aan de VMSW. Naarmate de sociale huisvestingsmaatschappijen aanvragen indienen, zullen de middelen door de VMSW besteed worden. Gezien de lange voorbereidings- en uitvoeringstermijnen voor werven met grondige renovaties zijn aan de sociale huisvestingsmaatschappijen nog geen premies uitbetaald.

- Telemetrie in scholen: hoeveel scholen hebben hier gebruik van gemaakt?

De maatregel is operationeel, en de middelen zijn vastgelegd. De maatregel wordt nu door het GO! op het terrein uitgewerkt. Op dit moment zijn nog geen schuldvorderingen ingediend, maar ze zullen uitbetaald worden zodra de administratie ze ontvangt.

- Wordt een systeem van monitoring en verificatie uitgewerkt om de geleverde additionele emissiereducties op te volgen om een goede evaluatie te maken?

Alle begunstigden zullen indicatoren moeten rapporteren. Deze zullen het mogelijk maken om de voortgang van de verschillende maatregelen te evalueren en om een raming te maken van de bekomen emissiereducties.

- Werd een rapporteringsformat uitgewerkt waarmee de ontvangende entiteiten jaarlijks moeten rapporteren over vastleggingen, uitgaven, realisaties en bereikte reducties?

Alle ontvangende entiteiten zullen jaarlijks moeten rapporteren over de voortgang van de maatregel waarvoor ze ondersteuning krijgen. Gezien het uiteenlopende karakter van de maatregelen kan geen uniform sjabloon gehanteerd worden voor alle verschillende maatregelen. Deze informatie zal worden opgenomen in de Voortgangsrapporten bij het Vlaams Klimaatplan.

-Nieuw financieringskader voor periode 2015-2020 (VMP): stand van zaken? Hoe zullen projectoproepen worden beoordeeld?

Het financieringskader zal verder worden ontwikkeld, rekening houdend met de beschikbare middelen.

7. Overzicht van de uitstootrecht aankopen

De meest recente "Rapportering over verwerving van Kyoto-eenheden door het Vlaamse Gewest" is op 24 oktober 2014 aan de Vlaamse Regering meegedeeld en raadpleegbaar op <http://www.lne.be/themas/klimaatverandering/vlaams-klimaatbeleidsplan-2006-2012/voortgangsrapporten/2012/2014-10-24%20VORA12.pdf>.

8. Projectlijst verwerving bijkomende Kyoto-eenheden 19/11/2014

Projectnaam	Verwervingskanaal	Gastland	UNFCCC ref
ARM: Jradzor Small Hydroelectric CDM project	MCCF	Armenië	1835
GTM: El Canadá Hydroelectric Project	MCCF	Guatemala	0606
UKR1: Energy Efficiency Programme at the Plants of LLC Firm "Astarta-Kyiv"	MCCF	Oekraïne	UA1000288
UKR1: Ivano-Frankivsk Cement Switch from Wet-to-Dry Cement and Fuel Savings for Coal Drying	MCCF	Oekraïne	UA1000100
EST1: Tooma Wind Power Joint Implementation Project	MCCF	Estland	EE1000217
LTU1: Mockiai Wind Power Joint Implementation Project	MCCF	Litouwen	LT2000031
UKR1: Energy Efficiency Programme at the Plants of LLC "Agricultural Produce Organization" Tsukrovyk Poltavshyn"	MCCF	Oekraïne	UA1000508
BAN: Composting of Organic Waste in Dhaka	APCF	Bangladesh	0169
IND: Pandurang SSK RE Project	APCF	India	0313
IND: MSPL 125 MW Wind Power in Karnataka	APCF	India	0315

IND: Methane Recovery and Power Generation in a Distillery Plant (PSIL)	APCF	India	0505
PRC: Erlongshan Hydro, Gansu	APCF	China	0574
IND: Mawana Sugars - Titawi	APCF	India	0803
IND: Mawana Sugars - Nanglamal	APCF	India	0804
IND: Mawana Sugars Bagasse based Co-Generation	APCF	India	0805
IND: Mawana Sugars: Co-Generation (Sugar Mfg. Unit-Mawana)	APCF	India	0813
PRC: Hebei Chengde Songshan Wind Farm (Gorai)	APCF	China	0877
IND: DSCL Sugar Ajbapur Cogeneration Project Phase II	APCF	India	0982
IND: Bundled 15 MW Wind Power Project in India	APCF	India	0986
IND: Essel 75MW wind	APCF	India	1115
PHI: Quezon City Controlled Disposal Facility Biogas Emission Reduction Project in Payatas	APCF	Filipijnen	1258
IND: Tungabhadra Wind Power Proj in Karnataka	APCF	India	1268
IND: 40MW Grid Connected Wind Power Proj - Dhule	APCF	India	1600
IND: Emission free electricity generation at Harirhar	APCF	India	1632
IND: Shyam DRI WHR CPP	APCF	India	1642
IND: SML WHRB CPP	APCF	India	1708
PRC: Hebei Chengde Fengze Wind Farm (Gorai)	APCF	China	1715
PRC: Ma Steel (new plant) CDQ & Waste Utilization Proj (Gikoko)	APCF	China	1726
PRC: Ma Steel (old plant) CDQ & Waste Utilization Proj (Gikoko)	APCF	China	1729
IND: Shri Bajrang PE Project (Puoc Hiep LFG - KMDK Vietnam)	APCF	India	2128

THA: TBEC Chao Khun Agro Biogas Energy Project	APCF	Thailand	2138
THA: TBEC Jiratpattana Biogas Energy Project	APCF	Thailand	2144
IND: VRL 42.5MW Wind Power Project in Karnataka	APCF	India	2265
IND: DLF 150MW grid connected Wind	APCF	India	2347
GEO: Leak Reduction in Above Ground Distr. Equipt. Tbilisi	APCF	Georgië	2404
IND: 25.6MW Grid connected Wind Karnataka	APCF	India	2474
PRC: Guandong Chaonan Chengtian Wind Power (Gorai)	APCF	China	2771
IND: Tata 50.4 MW Wind Maharashtra	APCF	India	2819
IND: Installation of Bundled Composting Proj in Tamil Nadu	APCF	India	2867
PRC: Gansu Guazhou Daliangxi Wind Power (Gorai)	APCF	China	2916
THA: TBEC Tha Chang Biogas Project	APCF	Thailand	2970
PRC: North Longyuan Huitengliang Wind Power Project (Gikoko)	APCF	China	3005
IND: Modelama 7.5MW Bundled Small-scale Wind Proj-Maharashtra	APCF	India	3139
INO: Wayang Windu Phase 2 Geothermal Power Project	APCF	Indonesië	3193
IND: Bundled Waste Processing Facilities in India	APCF	India	3248
IND: Wind Power Project at Tamilnadu by Powerica Limited	APCF	India	3327
UZB: Leak Reduction in Above Ground Distr. Equipt. In the Gas Distr. Network UzTransgaz-Markazgaz (SML)	APCF	Oezbekistan	3339
PRC: CECIC HKE Zhangbei Lvnaobao Wind Power	APCF	China	3399
PRC: Gansu Guazhou Qiaowan Wind Farm (Gorai)	APCF	China	3436

THA: Bangkok Kamphaen Saen East LFG	APCF	Thailand	3462
THA: Bangkok Kamphaen Saen West LFG	APCF	Thailand	3483
PRC: Datang Inner Mongolia Chifeng Chaghanhada Wind	APCF	China	3573
IND: Wind Power Project at Gujarat by Powerica Limited	APCF	India	3632
PRC: Datang Chongqing Siyanping 49.3MW Wind	APCF	China	3840
IND: 20MW Enercon Wind Farms (SAI) Pvt. Ltd. in Maharashtra	APCF	India	3854
IND: 37.95 MW Wind Power Proj in Bharmasagar - Green Infra	APCF	India	3870
UZB: Leak Reduction in Above Ground Distr. Equipt. In the Gas Distr. Network UzTransgaz-Zhanubgaz	APCF	Oezbekistan	3910
IND: 30MW Wind Power Project at Surajbari	APCF	India	4026
IND: GEI Wind Power Project in Karnataka	APCF	India	4144
PRC: Datang Hebei Fenging Batou Wind	APCF	China	4182
PRC: Datang Hebei Fengning Dahexi Wind	APCF	China	4193
PRC: Gansu Guazhou Qiaowan Wind Farm (Gorai)	APCF	China	4253
IND: 50.4 MW Wind Power Proj by ENRE	APCF	India	4364
IND: MSPL Dhule Wind	APCF	India	4437
PEC: Datang Inner Mongolia Tongliao Zhalute Qi Phase I North Wind	APCF	China	4440
IND: Wind Power Project at Theni by Powerica Limited	APCF	India	4572
IND: Vaayu India Wind Power Project in Andra Pradesh	APCF	India	4677
IND: Vaayu India Wind Power Project in Gujarat	APCF	India	4700

PRC: Datang Inner Mongolia Zhalute Qi Phase II North Wind	APCF	China	4738
CECIC Taiyangshan Grid-connected solar PV generation	APCF	China	4775
PRC: Datang Inner Mongolia Urad Houqi Wuliji Wind	APCF	China	4781
UZB: Leak Reduction in Above Ground Distr. Equipt. In the Gas Distr. Network UzTransgaz-Garbgaz	APCF	Oezbekistan	4883
IND: Vaayu India Wind Power Project in Tamilnadu	APCF	India	4930
CECIC Shizuishan Grid-connected solar PV generation	APCF	China	4981
PRC: Heqing Solar Cooker Project II	APCF	China	5106
PRC: Heqing Solar Cooker Project I	APCF	China	5119
PRC: Datang Wendeng Wind Power Project	APCF	China	5132
CECIC bundled grid-connected solar PV generation	APCF	China	5177
CECIC Wuhan 2,2 MW Grid-connected solar PV generation	APCF	China	5391
IND: 23.1 MW Wind Power Proj in Telagi	APCF	India	5537
PRC: Laogang Landfill Gas Recovery & Utilization Project	APCF	China	6348
PRC: ZhejiangTangcun 32 MW Hydropower Plant	APCF	China	6447
IND: 10,4 MW Wind Power Project at Tiwari site of Jodhpur	APCF	India	7562
Czech Republic: GIS transaction	CFE	Tsjechië	
Poland: GIS transaction # 1	CFE	Polen	
Poland: GIS transaction # 2	CFE	Polen	
Russia: Rosneft Associated Gas Recovery	CFE	Rusland	RU1000230
Nigeria: Lagos Earthcare Solid Waste Composting	CFE	Nigeria	3841

PRC: Hebei Kangbao Wolongtushan 30 MW Wind Farm Project	tender	China	878
PRC: Xinjiang Dabancheng Sanchang First Phase Wind Farm Project	tender	China	894
PRC: Guohua Hulunbeier Xinbaerhu Youqi 49.5MW Wind Farm Project	tender	China	981
PRC: Fujian Pingtan Changjiang'ao 100 MW Wind Power Project	tender	China	1177
PRC: Fujian Zhangpu Liuaao 45MW Wind Power Project	tender	China	1318
PRC: Inner Mongolia Zhuozi 40MW Wind Power Project	tender	China	1327
PRC: Dongbaliang 49.5MW Wind Power Project in Weichang County Hebei Province	tender	China	1423
PRC: Liaoning Huanren Niумаodashan Wind Power Project	tender	China	1501
PRC: Inner Mongolia Bayannaer Chuanjingsumu 49.3MW Wind Power Project	tender	China	1621
PRC: Shibeishan Wind Power Generation Project in Huilai County, Guangdong Province	tender	China	1627
PRC: Hebei Chengde Fengze Wind Farm Project	tender	China	1715
CECIC Zhangbei Dayangzhuang Wind Farm Project	tender	China	1855
PRC: Inner Mongolia Chifeng Dongshan Phase II 50MW Wind Power Project	tender	China	1869
PRC: Hebei Chengde Huifeng Windfarm Project	tender	China	1873
PRC: Guangdong Nan Ao 26MW Wind Power Project	tender	China	1963
PRC: Inner Mongolia North Longyuan Zhurihe WindFarm Project	tender	China	1990
PRC: Hebei Haixing 49.5MW Wind Farm Project	tender	China	2007

PRC: Fuhui Inner Mongolia Tugurige Wind Farm Project	tender	China	2038
PRC: Hebei Shangyi Manjing West Wind Farm Project	tender	China	2040
PRC: Guohua Inner Mongolia Huitengliang West Wind Farm Project	tender	China	2047
PRC: Jilin Tongyu Tongfa Wind Power Project	tender	China	2068
PRC: Inner Mongolia North Longyuan Huitengxile WindFarm Project	tender	China	2078
PRC: CGN Jilin Daan 49.5MW Wind Power Project	tender	China	2083
PRC: CGN Inner Mongolia Huitengliang 300MW Wind Power Project	tender	China	2113
PRC: Guohua Hebei Huanghua 49.5 MW Wind Farm Project (Phase I)	tender	China	2125
PRC: Hebei Chongli Qingsanying 49.3MW Wind Farm Project	tender	China	2140
PRC: Inner Mongolia North Longyuan Huitengliang Windfarm Project	tender	China	2158
CECIC HKC Danjinghe Wind Farm Project	tender	China	2170
PRC: Gansu Yumen Sanshilijingzi Wind Power Project	tender	China	2193
PRC: Liaoning Faku 1st phase Wind Power Project	tender	China	2223
PRC: Shandong Penglai Pingdingshan Wind Farm Project	tender	China	2397
PRC: Guohua Binzhou Zhanhua 49.5MW Wind Farm Project (Phase 1)	tender	China	2438
PRC: Zhejiang Wenling Donghaitang Wind Power Project	tender	China	2449
PRC: Xilinguole Huitengliang Wind Power Project Guotai Phase I	tender	China	2450
PRC: Heilongjiang Shaobaishan Wind Power Project	tender	China	2777

PRC: Hubei Jiugongshan Wind Farm CDM Project	tender	China	2781
PRC: Liaoning Kangping Furaoshan Wind Power Project	tender	China	2864
PRC: Hebei Weichang Longyuan Construction Investment Shanwanzi Wind Power Project	tender	China	2870
PRC: Gansu Guazhou Daliangxi Wind Power Project	tender	China	2916
PRC: Yunnan Dali Zhemoshan Wind Power Project	tender	China	3058
PRC: Jilin Longyuan Changling Shuanglong Phase I Wind Power Project	tender	China	3122
PRC: Beijing Energy Huolinhe B First Phase 49.5MW Wind Farm Project	tender	China	3136
PRC: Liaoning Fuxin Gaoshanzi 100.5MW Wind Power Project	tender	China	3344
PRC: Shandong Huaneng Shouguang 49.5MW Wind Farm Project	tender	China	3391
CECIC HKC Gansu Changma Wind Power project	tender	China	3670
PRC: Chifeng Sunjiaying Wind Power Project	tender	China	3777
PRC: Jilin Longyuan Tongyu Phase III Wind Power Project	tender	China	3798
PRC: Dehe Zhangbei Phase I Wind Farm Project	tender	China	4046
PRC: Inner Mongolia Chifeng Songshan Laoshuiquan Wind Power Project	tender	China	4178
PRC: Ganhekou V 201MW Wind Farm Project	tender	China	4278
PRC: Guohua Tongliao Kezuo Zhongqi Phase I 49.5 MW Wind Farm Project	tender	China	4495
PRC: Jilin Baicheng ChaganHot Wind Farm Phase II Project	tender	China	4946
PRC: Jilin Qianguo Fuhui 49.5MW Wind	tender	China	5128

Farm Project			
PRC: Zhurihe Phase I 49.5MW Wind Farm Project in Xilingol League, Inner Mongolia	tender	China	5181
PRC: China Fujian Putian LNG Generation Project	tender	China	1859